

Izdaja »Zasavski tednik« v Trbovljah. - Urejuje uredniški odbor. - Odgovorni urednik Stane Suštar. - Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik«, Trbovlje I. Trg revolucije 26 - Telefon 90-181 - Račun pri Komunalni banki Trbovlje 400-714-1-148 - List izhaja vsako sredo - Letna naročnina 480 din polletna 240 din četrtletna 120 din mesečna 40 din. Cena izvoza v kolportaz 10 din - Tiskarska delavnica podjetja »Delo« v Ljubljani - Rokopisi ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek se ne vračajo.

DOLGO SO ČAKALI NA ZIMSKO VESELJE NAJMLAJŠI IN KONČNO SE JIM JE VSAJ MALO NASMEHNILA TA SREČA. VESELO DRVE SANKE V DOLINO

PRED NEKATERIMI VAŽNIMI NALOGAMI V PRIHODNIH TREH MESECIH

Troje pomembnih opravil

V letošnjih zimskih mesecih so pred nami nekatere zelo pomembne naloge: pred nami so občni zbori negospodarskih sindikalnih organizacij, ki jim sledijo občni zbori sindikalnih organizacij gospodarskih podjetij, volitve novih vodstev osnovnih organizacij ZK, in slednjič še volitve novih članov organov delavskega samoupravljanja. Če k tem nalogam pristajemo še kopico opravil pri obravnavanju in sprejemanju družbenih načrtov in proračunov občin ter verjetno še domačinske volitve združenih svetov in V. kongres SZDLJ, potem lahko trdimo, da se nam obetajo važni družbeni dogodki. Ni dvoma, da bodo vse te naloge terjale od vseh nas nemalo dela in okrepljene dejavnosti, če hočemo, da bomo znova pridobili vse, kar je potrebno, da se bodo te organizacije in organi vnovič še bolj okreplili ter še več doprinesli k razcvetu našega družbenega življenja.

Zmotno je mnenje, da n. pr. občni zbori negospodarskih sindikalnih organizacij niso tako važni kot kasnejši občni zbori negospodarskih sindikalnih organizacij. Ali ne ugotovljamo vedno znova, da sindikalne organizacije v nekaterih ustanovah še zdaleč niso tako aktivne, kot denimo v podjetjih? Četudi razpolagajo z razmeroma dobrim kadrom, ter imajo kopico neresenih vprašanj in problemov. Od dobrega dela zdravstvenih ustanov, pa oblastvenih forumov si lahko obetamo izboljšanje družbenega standarda, dobrih medsebojnih odnosov in temu podobno, zato je prav, da občni zbori v teh ustanovah potekajo prav tako kvalitetno kot kjer koli drugod. Občinski sindikalni sveti morajo tem organizacijam prav tako pomagati in jih opozoriti na vse tisto, kar po njihovem mnenju ne velja in o čemer je treba odločiti spregovoriti v razpravah na letnih konferencah.

Volitve novih vodstev osnovnih organizacij ZK so vsako leto poseben politični dogodek. Letos pa bodo verjetno še prav posebno in osnovnih organizacij imeli na voljo kopico stvari in zadev, okrog katerih bi bilo treba precej govoriti. Predvsem pa naj bi veljala osnovna skrb pred volitvami v nova vodstva vseh osnovnih organizacij obravnavi nedavnega plenuma CK ZKJ in zelo važnemu napotku, da morajo namreč osnovne organizacije ZK postati nosilnice in usmerjevalke vsega družbeno-političnega življenja v krajih ali podjetjih, kar deluje. Ta naloga oziroma napotilo, ki ga sprejelo plenarno zasedanje CK ZKJ, velja še prav posebej za osnovne organizacije ZK v zasavskih občinah. Kljub temu, da so osnovne organizacije ZK v podjetjih, pa tudi na terenu že pokazale, da se zavajajo svoje vloge, je v njihovi dejavnosti še vse polno slabosti in pomankljivosti, ki jih bo treba energično odpraviti, da ne bo treba ugotavljati, da capljamo za časom. Skoro bi lahko trdili, da je le od žive, vsakdanje in ustvarjalne, s po-

litičnimi stalšiči pogojene dejavnosti osnovnih organizacij ZK odvisno, kako bomo v prihodnje urejevali oziroma bomo v sredini našega bujnega socialističnega razvoja. Le če bodo zdaleč osnovne organizacije pravilno ocenili to dogajanje in svoj prispevek, ki ga morajo dati v prid temu razvoju, smemo pričakovati povečano dejavnost in okrepljeno delo v vrstah komunistov. Dane je sleherna osnovna organizacija ZK, ki ne zna samostojno reševati številnih, včasih celo zapletenih vprašanj našega razvoja, obsojena na životarjenje. Životarjenje pa utegne postati najhujša slabost v dejavnosti komunistov.

In naspel bližnje volitve novih delavskih svetov. Letos poteka deset let, odkar smo sprejeli revolucionaren ukrep o uvajanju delavskega samoupravljanja v naših delovnih kolektivih. Ta jubilej, ki nam daje nešteto možnosti, da poskušamo oceniti delo delavskih svetov, nam nudi prav tako obilo prilik, da pripravimo volitve delavskih svetov še kvalitetnejše kot kdaj koli doslej. Pa ne samo volitve. Še bolj važno bo, da bomo na predvolilnih se-

stankih znali izluščiti iz desetletnega delovanja organov delavskega samoupravljanja tisto najpozitivnejše, da namreč naša podjetja predvsem zaradi poglobljenega odločanja in skrbni delavskih svetov iz dneva v dan rastejo, zvišujejo proizvodnjo, dajejo več dobrin in s tem neposredno ustvarjajo boljše pogoje za celotno družbeno življenje. Če bomo znali odbrati iz bogate zakladnice dela delavskih svetov vse to in še marsikaj drugega, potem bodo volitve novih organov delavskega samoupravljanja praznik, delavsko slovesnost, ki bo presegla običajen pomen volitev.

Tu so še priprave za V. kongres Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije. Nedvomno pomemben dogodek, ki mu moramo posvetiti vso potrebno pozornost in s okrepljenim delom v osnovnih organizacijah in vseh drugih političnih, družbenih in društvenih organizacijah dati svojevrsten pomen in pečat. Če bi samo na kratko ocenili delo Socialistične zveze od njenega IV. do sedanjega oziroma bližnjega kongresa, sem nam nudi tolikšno obilje dragocenega gradiva, da ga ni moč izraziti na nekaj sestankih ali razgovorih. Znati bomo morali iz te bogate dejavnosti spet izluščiti vse tisto, kar je najbolj prispevalo k našemu razvoju in je pripomoglo, da smo prišli v obdobje, ko lahko vedro in z zaupanjem gledamo v bližnjo in daljnjo prihodnost.

M. V.

KONFERENCA LMS OBČINE TRBOVLJE

Storjeno ogromno delo

NOVA GENERACIJA SPOSOBNA PREVZETI NAJODGOVORNEJŠE NALOGE V VSAKODNEVNEM DRUŽBENEM ŽIVLJENJU KOMUNE

V soboto, 9. januarja, je bila v Trbovljah občinska konferenca Ljudske mladine Slovenije, bogata po gradivu, obravnavanim v poročilih in razpravah. Konferenci so prisostvovali zastopniki občinskih in drugih družbenih in političnih organizacij, med katerimi so bili predsednik Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije tovariš Stane Kranjc, predsednik Okrajnega komiteja Ljud-

ske mladine tovariš Stane Bernik, komandant okrajnega štaba mladinskih delovnih brigad, predsednik delavske komisije Okrajnega komiteja Ljudske mladine, sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov Trbovlje tovariš Janez Zeleznik, podpredsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Trbovlje tovariš Slavko Borštnar, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Trbovlje tovariš Pavle Kovač. Uvodoma so konferenco pozdravili tudi zastopniki pionirskih organizacij, ki so mladini zaželeli še nadaljnjih uspehov v njenem delu.

Razprave gostov so opozorile udeležence konference še na nekatere probleme, katerim ima mladina posvetiti vso skrb. V prvi vrsti je bila zelo bogata razprava sekretarja občinskega komiteja Zveze komunistov tovariša Janeza Zeleznika, ki je poudaril, da je perspektiva komunizma čvrsta nakazana glede na bogato konferenco, ki zagotavlja, da bo imela komunizma dober upravljalca, ki poznajo dobročinstvo. Med osnovne naloge je našel dejstvo, da moramo vsi skupaj delati na tem, da bodo organi samoupravljanja čim bolj usposobljeni za opravljanje svojih poslov. Mladinske organizacije se morajo angažirati za to, da bodo zaposlile čim več mladih ljudi v svojih organizacijah. Pri tem je opozoril na bližnje volitve novih vodstev osnovnih organizacij Zveze komunistov, volitve v delavske svete in upravne odbore ter na občne zbornice sindikalnih podjetij.

Naslednja naloga, ki jo je navedel tovariš Zeleznik, je v iskanju vseh vrst oblik dela, da bo čim širši krog državljanov sodeloval in odločal v raznih organizacijah o vseh problemih komunizma. Zato je prav, je dejal, da se mladinska organizacija spušta v obravnavo vseh problemov družbenega življenja komunizma. Poudaril je, da je potrebno kritizirati nepravilnosti tam, kjer je za to mesto, opozoril pri tem na besede tovariša Tita na drugem plenumu Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Kjer koli se ugotovljajo slabi odnosi predpostavljajmo, med sotovariši, je potrebno le-te takoj odstranjevati, prav tako vse negativne pojave. Zato je treba organizirati čim več sestankov in razgovorov. Opozoril je tudi, da graditev socializma ne pomeni samo graditev objektov, ampak tudi graditev človeških, humanih odnosov med ljudmi. Pri tem je treba nuditi pomoč tovaršem, ki so v težavah. Če ni pomoči mogoča materialno, naj bo vsaj moralna.

Posebno pozornost je tovariš sekretar v svojem nagovoru posvetil izobraževanju mladih kadrov. Ker je konferenca dokazala sposobnost mladih za prevzem dolžnosti v vseh organih, je potrebno, da mladina izpolnjuje svoje izobraževanje. Še posebej je treba politično izobraževati mladinske kadre, ki bodo prevzeli razne odgovorne funkcije v gospodarskih organizacijah. Zato ni samo dovolj, da je nekdo dober strokovnjak-ekonomist, biti mora

predvsem dober družbeni delavec s širokim političnim obzorjem. Zaradi tega je nujno potrebno uvesti razne oblike političnega izobraževanja na vseh šolah, še posebej na Ekonomski srednji šoli.

Nadalje je govoril o delu mladih v društvi, pri čemer je prinesel predlog, da se društva razbremenijo materialnih skrbi s tem, da se objekti podružbajo in jih prevzame komunizma, odbori društev pa bodo tedaj mnogo lažje skrbeli za vsebinsko delo. Delo v društvi pa bo še bolj zaživel, če se bo v nje vključilo še več mladine.

Spet druga akcija vseh v občini je formiranje klubov, kjer naj bi bila razna večerna srečanja, na katerih bi razpravljali o raznih aktualnih problemih.

Predsednik Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije tovariš Stane Kranjc je poudaril, da je bilo v trbovski občini storjeno ogromno delo v primerjavi s prejšnjimi leti. Za to je bilo nedvomno vloženo mnogo truda v delo, vloženo mnogo elana s strani mlade generacije, ki čvrlo izvršuje vedro, pogumno in optimistično. Podčrtal je umestnost teme referata, ki predstavlja osnovno problemov, ki naj jih obravnava mladina. Poudaril je pravilnost, da se prav v tem industrijskem centru izgrajuje močan center za vzgojo kadrov.

Opozoril pa je na to, da je treba več storiti pri razvijanju šolske reforme. Mladinska organizacija mora biti tista, ki bo še nadalje prispevala čim več za hitrejšo uveljavljanje te reforme. Zanikal je trditve, »da se ne da nič storiti«. Prav obratno: obstajajo vse možnosti za čimprejšnjo uveljavitev načrta. Na kraju pa je opozoril na to, da ni pravi odličnjak tisti, ki pozna le svoj predmet, a ne pozna družbenega vrednotenja.

Predsednik Okrajnega komiteja Ljudske mladine tovariš Stane Bernik pa je podelil občinskemu komiteju Ljudske mladine priznanje Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije ob zaključku tekmovanja v počastitev dneva mladosti in IV. kongresa Zveze komunistov Slovenije, v imenu Okrajnega komiteja Ljudske mladine pa je izročil praktično darilo - električni gramofon.

Občinski komite Ljudske mladine pa je izročil na konferenci priznanja šestim aktivom za uspešno delo, in sicer gimnaziji, Strojnini tovarnam Trbovlje, Rudniku, IRS in IKS ter petim mladinskim voditeljem.

Ob koncu je bilo izvoljeno tudi novo, 27-člansko mladinsko vodstvo ter 5-članski nadzorni odbor. - O delu mladine pa še drugič kaj več.

VREME

za čas od 14. do 24. januarja. Nestalno vreme s pogostimi snežnimi padavinami in snežnimi zameti. Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni. V jasnih nočeh hud mraz. Dr. VSS.

Pred obračunom dela

V polnem teku so priprave na občne zbornice sindikalnih podjetij. V zadevi je imel ObSS vrsto posvetovanj s predsedniki in blagajniki sindikalnih podjetij, s katerimi se je pogovoril o vsebinskih in organizacijskih pripravah za čimprejšnjo izvedbo občnih zborov kakor tudi glede finančnih vprašanj.

Ob teh občnih zborih bodo izvedli določeno reorganizacijo sindikalnih podjetij, predvsem tam, kjer je bilo več manjših podjetij v eni podružnici. Sporedno bodo ustanovljene nove sindikalne podružnice za delavce, zaposlene v zasebnih obratih, za gospodinjke pomočnice itd.

Tako bo predvideno v občini v prihodnje 45 sindikalnih podružnic namesto sedanjih 31.

Z novo organizacijsko shemo teh po-

družnic bo uveljavljeno načelo, da bo v vsakem podjetju ali ustanovi z nad 15 uslužbenci samostojna sindikalna podružnica, ki bo lažje, uspešneje in konkretno obravnavala probleme v svojem delovnem področju.

Glede na to, da bodo v naslednjih mesecih tudi volitve v DS in UO gospodarskih organizacij, so se v občinskem sindikalnem svetu še posebej pogovorili s predsedniki podružnic o nalogah sindikalnih podjetij v pripravah na te volitve, predvsem sodijo, da je treba opozoriti na pravilno kadrovske politike s tem, da bi izvršili tudi potrebne razmejitev funkcij posameznih tovaršev.

Prav posebno skrb posebej v občinskem sindikalnem svetu tudi kadrovskega sestavu vodstev sindikalnih podjetij glede na njihove odgovorne naloge.

VOLITVE V NOVA VODSTVA SZDL V HRASTNIŠKI OBČINI

Priznanje vodstvu socialistične zveze

VOLIVCI HRASTNIŠKE OBČINE IN RADEČ SO VOLILI 99.3% — V TEKMOVANJU OSNOVNIH ORGANIZACIJ NAJBOLJŠA ORGANIZACIJA SZDL KAL — VOLIŠČA ODPRTA ŽE OB 4. URI ZJUTRAJ — KLJUB SLABEMU VREMENU DOSLEJ NAJBOLJŠA UDELEŽBA — NA RADEŠKEM SEKTORJU SO DOSLEJ NAJBOLJE IZVRŠILI VOLITVE S 98.5%

Ne sneg, ne slabo vreme, nista zadržala volivcev Socialistične zveze delovnega ljudstva hrastniške občine, da ne bi v nedeljo, 10. januarja, stodstotno izvršili svoje državljanske dolžnosti in dali z volitvami polno zaupanje in veliko priznanje vodstvu Socialistične zveze delovnega ljudstva in Titovi Jugoslaviji. Lepo okrašen volišča so pričakovala volivce že ob štirih zjutraj, za veselo razpoloženje pa so poskrbeli z budnico godbeniki Svobode II - Hrastnik, tako da je bilo že v zgodnjih jutranjih urah vse prebivalstvo dobre volje. Kljub delu na rudniku so rudarji po večini volili že zgodaj zjutraj, pred odhodom na delo, zato so tudi lahko na večini volišč zaključili volitve že v dopoldanskih urah. Posebno značilno je, da so prihajali na volišča med prvimi starejši ljudje, ki so prvi hoteli opraviti svojo dolžnost. Tako je na primer na Kalu volila prva najstarejša članica Socialistične zveze delovnega ljudstva že ob 6. uri zjutraj - Lukačeva mama. Na terenu II v Hrastniku je bil že ob 4. uri zjutraj na volišču 75 letni Franc Zalešič. V Podkraju je prišel prvi na volitve tudi 75-letni Majes. V Pra-

pretnem je 60-letna Marija Rotar volila že ob 5. uri zjutraj. Takih in podobnih primerov je bilo še več. Vse to pa dokazuje, da so se v hrastniški občini dobro pripravili na volitve in je lep uspeh pripisati prav skrbnim pripravam nanje.

Od vseh 9.787 volilnih upravičencev je glasovalo 9.402 volivcev. Upravičeno odsotnih je bilo 306 in samo 49 neupravičeno odsotnih. Udeležba v odstotkih je znašala 99,3 odstotka, brez upravičeno odsotnih pa 96,9 odstotka.

Tako prvi kot drugi uspeh nam potrjuje veliko zavest članov Socialistične zveze v hrastniški občini. Kakor že poudarjeno, je večina volišč končala volitve že v dopoldanskih urah. Tako so na Kalu zaključili volitve že ob 6. uri zjutraj 100-odstotno. Tudi predvolilni sestanki je bil na Kalu najboljši saj je znašala udeležba 53 odstotkov. Tako je osnovna organizacija Kal odnesla prvo mesto v tekmovalju osnovnih organizacij ter prejela nagrado.

V Turju so volitve končali ob 11. uri dopoldne 100-odstotno, na Kovku že ob 9. uri 100-odstotno, prav tako sto-

odstotno v Kralcih ob 12. uri. — V Hrastniku je na terenu II volilo 98 odstotkov volivcev. Najboljša volišča so bila: na Gradu, kjer so volitve zaključili ob 12. uri, v gasilskem domu ob 12,30, najboljše volišče Hrastnik-Center je končalo volitve ob 11,30 odstotno, na Dolu pri Hrastniku so volili z 99,7 odstotka, v Zidanem mostu je bila udeležba 98,5-odstotna, z upravičeno odsotnim pa 99,5-odstotna. Veliko Sirje je volilo z 98 odstotki, volitve pa so zaključili ob 12. uri.

Radeče so to pot volile najboljše, odkar so bile tu kakšne volitve. Udeležili so se volitev s 94 odstotki, z upravičeno odsotnimi pa znaša udeležba 98,5 odstotka. Najboljši na radeškem sektorju so bili na Gorelcu, kjer so volitve opravili že ob 7. uri zjutraj stodstotno.

Volivci, člani Socialistične zveze na področju hrastniške občine, so s tako udeležbo opravičili zaupanje in potrdili program vodstva Socialistične zveze delovnega ljudstva, zaupajoč mu, da jih bo tudi v bodoče pravilno vodilo in usmerjalo v izgradnji socialistične domovine.

7 dni po nalo

ZACETEK DEL PRI ASUANU

Predsednik Združene arabske republike Naser je v soboto, 9. januarja, odprl dela pri gradnji velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. To bo največji jez na svetu. Dela so začeli z razstrelitvijo 20 ton krazitva v granitni steni na mestu, kjer bo čez pet let zgrajen jez, čez deset let pa široko zasnovan kombinat, ki bo s svojimi objekti pospešil razvoj Združene arabske republike.

SPREMEMBE V ROMUNSKI VLADI

V Bukarešti je bil razrešen svojih dolžnosti podpredsednik vlade in minister za prosveto in kulturo akademik Atanase Joja. Za novega ministra prosvete je bil imenovan akademik Iljo Murgulescu. Joja je bil izvoljen za predsednika romunske akademije znanosti.

V IZRAELU PROTESTIRAJO

V Izraelu so priredili velike protestne manifestacije ob neofašističnih antisemitskih izpadih. Clonistična organizacija predlaga temeljito preiskavo o tem. Tudi v Parizu je bila velika protestna manifestacija tamkajšnjih Židov. Protestna zborovanja so nadalje priredili proti valu antisemitizma tudi v Londonu, v Grčiji in še drugod.

ZVEZA AFRIŠKIH DRŽAV

Na velikem zborovanju, ki je bilo 8. januarja v Akrimaju, je premier Gane, Kvané Nkrumah izjavil, da bo njihova stranka sklicala konferenco vseh afriških političnih strank, ki naj bi predstavljale združenje afriških držav. Podčrtal je, da bodo na tej konferenci zastopane samo iste stranke, ki so začele borbo za emancipacijo afriških držav.

GRADITEV LUKE V SIRJI

Naše podjetje »Pomgrad« iz Splita bo zgradilo novo sirsko luko Tartus. To bo okoli južne in srednje Sirije v svet. Dela bodo trajala šest let.

SZ PRIPRAVLJA NOVE RAKETE

V Sovjetski zvezi pripravljajo nove rakete, s katerimi bodo izstrelili na druge planete sončnega sistema. Še težje umetne satelite in tako omogočili tudi polote izven našega sončnega sistema. Te rakete imenuje moskovska »Pravda« gigante vesolja.

Amortizacijska vrednost se zniža za 10 odstotkov

Topel lesk v očeh

TAKO MAJHNA, PA ZE TAKO FRIDNA

Na zadnji seji občinskega LO Trbovlje so na sejah obeh zborov sprejeli dokončno odločilo o določitvi elementov za izračunavanje stanarine in o delitvi dela stanarine na hišne sklade na območju občine s tem, da so določili 10-odstotno znižanje amortizacijske vrednosti. Sporedno so določili posebno komisijo, ki naj bi proučila in izdelala okvirni predlog o popravkih točkovanju za stanovanjske hiše v mestnih conah, podstrešna stanovanja ipd. Osvojen je bil tudi predlog, da se upoštevajo posebni kriteriji za določanje pas stanovanjskih hiš za Savo do Sušnika, do zlitja Bevsčice in Trboveljske.

Sprejeli so nadalje odločilo o določitvi posebne odškodnine za uživanje vrta ali sadovnjaka po nosilnih stanovanjske pravice na območju občine, ki je bila določena na 3 din za 1 kvadr. meter letno.

Oba zbora sta prav tako sprejela odločilo o spremembi in dopolnitvi statuta občine, ki se nanaša na vskladitev statuta s sprejetim odločilo o notranji organizaciji temeljnih upravnih organov ObLO. Z uvedenimi spremembami so sedaj v upravi

LO 3 oddelki, in sicer za občo upravo in notranje zadeve, za finance in gospodarstvo ter komunalne zadeve in odsek za narodno obrambo ter posredovalnica za delo.

Sprejet je bil tudi novi odlok o sistemizaciji delovnih mest upravnih organov, ki znižajo od 80 na 66 delovnih mest.

Odložena je bila razprava o načrtu odloka o občinskem prometnem davku, katero vprašanje je treba še proučiti. Osvojili pa so predloženo odločilo o spremembi in dopolnitvi odloka o občinskem prometnem davku od prometa na drobno, ki se je prilagodil določilom zveznega zakona.

Oba zbora sta odgojila razpravo o potrditvi sklepa delavskega sveta podjetja »Tobak« v Trbovljah za pripojitev k Tobačni tovarni v Ljubljani z obratno razložitvijo, da je treba ugotoviti pri predstavniki Izvršnega sveta LRS, če je za tako pripojitev dano soglasje.

Glede trgovskega podjetja »Prvi junij« je bilo sklenjeno, da se mu odstopi za sklad osnovnih sredstev prispevek iz dohodka, ki ustreza razliki med

prispevkom iz dohodka po čl. 19 zakona o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij in prispevkom, obračunanim po 18. členu tega zakona, kar da okrog 900 tisoč dinarjev.

Oprošteni plačevanja dela proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, ki pripada občini, so bili: časopisno-založniško podjetje »Ljudska pravica« za »Ljubljanski Osvetnik« v Trbovljah, finančno samostojni zavod za pospeševanje gospodinjstva samostojen zavod za posredovanje zaposlitve invalidom in drugim osebam »Tika«.

Poročena izjava za investicijsko posojilo za obratna sredstva je bila dana podjetju »Metal« v znesku 80 milijonov dinarjev, Avtoprevozništvu Trbovlje pa je bilo znižano poročilo za investicijsko posojilo od 7 na 4 milijone dinarjev glede na ugotovitev banke, da se anuitete ne plačujejo v redu. Pri Splošnem čevljarstvu pa je bil znesek znižan od 1.500.000 na 900.000 din, ravno tako na ugotovitev banke, da se proizvodnja ne bo zvišala sorazmerno z obratnimi sredstvi. Poročilo je bilo dano nadalje za investicijsko posojilo za osnovna sredstva Krojstvu in šivilstvu v znesku 290.000 din.

Sprejeti so bili še sklepi o izločitvi stavbenega zemljišča za zidanje stanovanjske hiše tov. Antonu Vidriču, odpis občinske oklade tov. Jožetu Drnovšku ter o spremembi sklepa o plačilu anuitet za Blagovnico v Trbovljah iz proračunske rezerve.

Na skupni seji je LO imenoval novega člana komisije za narodno obrambo, za v. d. upravnika Knjižarne Trbovlje je bil imenovan tov. Marjan Eberlein, za v. d. upravnika gostišča Delavski dom tov. Silva Zirovnik, za direktorja trgovskega podjetja »Prvi junij« je bil imenovan tov. Vinko Peceč. Nadalje je bil imenovan nov član sveta za varstvo družine. Glede DNR Elektran Trbovlje pa ni prišlo do sklepa o imenovanju v. d. upravnika glede na to, da ni bilo doseženo stališče, ali bo gostišče odprta ali zaprta tipa.

OBISK V NEPALU

Predsednik prezidijuma Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Vorosilov, podpredsednik vlade Kozlov in poslanik Vrhovnega sovjeta Furcova bodo v kratkem obiskali državo Nepal. Vrnili bodo obisk kralju Nepala Mehendri, ki je leta 1958 obiskal s svojim spremstvom Sovjetsko zvezo.

NAMESTO SESTAVKA O KONFERENCI LJUDSKE MLADINE V ZAGORJU

Kaj bi mladi radi?

Leni je ustvarjalna dejavnost Zagorske mladine v aktivnih ljudskih mladinskih združenjih. Prav tako ni nobena skrivnost, da je občinska mladinska vodstva skorajda razpadla; ostali so le najvztrajnejši, najaktivnejši, in zanimivo: najbolj pridne so ostale mladinke

in skušale ohraniti celotno organizacijo vsaj nekaj nekdanje aktivnosti. To, da so ostale zveste organizaciji mladinke, znova potrjuje, da se lahko kosajo v organizacijskih in drugih sposobnostih z mladinci. Ne bi hotel v tem sestavku iskati vzrokov medlega delovanja

mladinskih kolektivov in sploh občinskega mladinskega vodstva; vzroki so več ali manj znani, pač pa bi rad nekoliko pokremiljal o nekaterih nadaljnjih oblikah dela v mladinski organizaciji in skušal povedati, kaj mladi ljudje v Zagorju pričakujejo ne le od svojih aktivov, marveč sploh od vsega družbenega življenja.

Zdi se, da bo treba nekatera toge in prežvele oblike dosežene delovanja mladinskih aktivov zamenjati z resničnim življenjem mladih ljudi in pogoj, ki so na razpolago v zagorskem družbenem življenju. Predvsem pa bo treba razviti družabnost, družabno življenje, ki ga v Zagorju pogrešamo že vrsto let. Nekateri naši aktivisti se vprašujejo, zakaj se del mladine odmika od ustvarjalnega družbenega življenja, in čemu išče zadovoljevanje svojih potreb drugod, navadno tam, kjer ne želimo, da bi se mladina izživljala. Pa res, zakaj se izmika? Ali ni odgovor na dan? Morda res v prvi vrsti za tegadel, ker jim razen dela, dolžnosti, nismo nudili prav ničesar. Ne morem povsem soglašati s tistimi, ki sodijo, da je treba organizirati vsako soboto in nedeljo le ples in mladinski družabnost bo zadosteno. Prav tako ni moč pritrčiti tistim, ki menijo, naj bi se mladina pogostje shajala v govorila o tem in onem, samo zato, da bi govorila. V iskanju poglobljene in ustvarjalne družabnosti je potreben skoro kitarški poseg. Skoro prepričan sem, da si mladi želijo takega družabnega življenja, ki jim razodeval in razkrival nove estetske in humane odnose, ki jim bo nudil resničen vpogled ali presojo, kaj je zdravo ali kaj ni zdravo. Kako bi vsa zagorska mladina podzdravila, če bi ji aktiv ali mladinsko vodstvo znalo predložiti podoben načrt, kako si zamišlja družabno življenje, in kaj je treba storiti, da bi se življenje šlo in stopenjevalo? Ni dvoma, da bi bilo del tega moč doseči tudi na plesnih prireditvah, posebno če bi bile pripravljene, spremljane s prireditvami, na-

nastopi in podobno. Ne pa zgolj plesi, povrh tega morda še s slabo zabavno oziroma plesno glasbo.

Bržkone bi mladi ljudje radi volje poslušali vse, kar je v zvezi z medsebojnimi odnosi med spoloma. Samo to ne bi smelo biti predavanje, pač pa prijetno kramljanje, najmanj pa kakšno vsiljevanje. V mislih imam tudi različne ostale družabne prireditve, predvsem družabne večere, ki ne bi smeli bolehati na nepriljubljenosti ali celo zabavi slabega okusa. Sodim, da bi morala mladina v tej smeri mnogo bolj pomagati zagorski družbi, ne pa si metati pesek v oči in tarnati o nekakšni pokvarjenosti ali nedelavnosti in nepriljubljenosti mladih ljudi. Mladi ljudje bi kajpak radi v tem ali onem društvu marsikaj prikrčili po svojem okusu, svojih željah in potrebah. To pa ponekod še vedno štejejo za bog nas varuj. Resnično so nekatera družbena uprava postale celo okorele in izgubljajo poslušaj za potrebe mladih ljudi. Nikakor ne moremo soglašati s tistimi, ki trdijo, da je za povečano dejavnost v tej smeri potrebno več sredstev; upal bi si trditi ravno nasprotno: morda le več voje, pa nekaj prostorov in malce več potrpljenja, če bi šlo skrajna tu pa tam kaj narobe.

O tem in še o marsičem govore med zagorsko mladino. Ali ji bomo pomagali, da bo uresničila vse to, kar si želi, in ker bi pravzaprav morala imeti? Mislim, da ne bi smeli meti nobenih pomislekov in odločno reči tisto čarobno besedico: »moramo!« Od naše skupne pripravljenosti je odvisna uresničitev njenih potreb in želja. Verjetno bomo morali tu pa tam energično zahtevati vse to, če bomo hoteli doseči izpolnitev vseh želja in predvsem potreb. Saj menja ni nikogar, ki bi pričakoval, da bo vse to prišlo samo od sebe. Mislim pa, da je zadostno jamstvo, če mladci izražajo svojo pripravljenost, da začnejo pisati novo poglavje v delu svojih aktivov.

Milan Vidic

KAJ JE POKAZALA ANKETA MED ČLANI ZVEZE BORCEV V HRASTNIKU IN RADEČAH

Vidni uspehi Zveze borcev

V občinski organizaciji ZB NOV Hrastnik se kažejo vidni uspehi v delu posameznih krajevnih organizacij Zveze borcev. Aktivnost posameznih organizacij se je predvsem pokazala pri izpolnjevanju anketnih poj in v delu s člani ZB. Tu so bile najbolj delavne krajevne organizacije Dol, Hrastnik in Zidani most, medtem ko je treba delo krajevne organizacije v Radečah grajati, ki do sedaj še ni poslala vseh anketnih listov članov, udeležencev NOV. Po tej opravljeno anketi se je pokazalo, da je nekaj udeležencev NOV še vedno stalno izven svoje organizacije, ki pa so se zdaj vključili v njo. Takih članov je bilo okrog sto.

žencev NOV je bilo 360 borcev, 77 podoficerjev in 18 oficirjev, s položajnim činom oficirja pa je bilo 81 članov. Da so se člani v borbah in akcijah odlikovali, pričajo odlikovanja, ki so jih prejeli borci in borke. Skupno je 387 članov prejelo 504 odlikovanj.

Med njimi so bili 4 spomeničarji, ki so tudi prejeli najvišja odlikovanja za zasluge v NOV. Kolajn za zasluge za narod je prejelo 197 članov, kolajn za hrabrost pa 125 članov.

Izobrazba članov se odraža v naslednjih številkah: nepopolno osemletko ima 427 članov; organizacije ZB bodo morale vsekakor vplivati vsaj na mlajših pa 81.

ke člane, da si pridobije vsaj izobrazbo polne osemletke, kar je pot ozir. osnova za pridobitev nadaljnje izobrazbe. Osemletko ima 351 članov, nepopolno sred. njo izobrazbo 83 članov, srednjo šolo 23 članov, višjo 19 in visoko šolo 12 članov.

V organizaciji ZB NOV je vsekakor največ delavcev, 51 kmetov, 105 uslužbenecov, ostala pa so kmetijski delavci, gospodinjci, a upokojenec je 159.

V kvalifikacijskem pogledu je videti, da ima večina članov svojo strokovno izobrazbo. Brez kvalifikacije je še 32 članov, s polkvalifikacijo jih je 45, kvalificiranih 225, višje kvalificiranih pa 81.

Tudi v sodelovanju v političnih in oblašnih organih se kaže, da člani Zveze borcev zavzemajo vidne položaje. V občinskem ljudskem odboru delujejo 44 članov, v delavskih svetih 73 članov, v upravnih odborih podjetij pa deluje 27 članov.

Razne funkcije v ostalih organizacijah in društvi opravlja 192 članov.

Podatki nam kažejo, da je starostna doba članov še zelo visoka. To posebno prita število članov, ki so že upokojenici.

Akcija popisa članov, udeležencev in podpornikov NOV kaže, da je bilo to delo zelo potrebno. Sedaj je stvarno ugotovljeno število vseh udeležencev narodnoosvobodilnega boja, skrb organizacij ZB pa mora biti, da pritegne vse izven stoječe v svoje vrste.

Hrastniška in radeška organizacija Zveze borcev NOV stojita pred rednim letnim občnim zborom. To je delo članov še bolj razgibalo.

100 let Steklarne Hrastnik

Steklarna Hrastnik stopa v letu 1960 v stoletni jubilej svojega obstoja in dela. Letos začenja tovarna svoje poslovno leto s povečanim proizvodnim planom, ki bo presegal 7.000 ton steklenih izdelkov, kar je doslej največji proizvodni načrt.

Za mesec januar je kolektiv tovarne planiral 25.000 kg dnevne proizvodnje, torej okrog 605 ton steklenih izdelkov konec meseca. Od tega bo 60.000 kosov kozarcev za vlaganje, stekla za gospodinjstva in gostinske obrate pa 531.000 kosov. Razsvetljavnih teles bo kolektiv napravil 15.600 kosov, pihanih kozarcev pa 140 tisoč. Sam avtomat v steklarni bo izdelal 950 tisoč embalažnih steklenic za kemično industrijo in zdravilstvo, stiskanih kosov, raznih servisov in kozarcev pa bo kolektiv izdelal 455.000. Polavtomatska proizvodnja bi vrgla na trg 2.200.000 kosov steklarskih izdelkov.

Plan je postavljen precej visoko, vendar bo, če ne bo nepredvidenih motenj, zanesljivo dosežen.

R.

KUPUJTE IN NAROČAJTE

„ZASAVSKI TEDNIK“

PO SVETU

V torek, 12. januarja, so se v Zenevi ob Lemanskem jezeru obnovili razgovori treh atomskih sil — Sovjetske zveze, Britanije in Združenih držav Amerike — o prenehanju poskusov z atomskimi bombami. Gre za razgovore strokovnjakov, ki bodo potem priporočili svojim vladam, kaj jim je ukrepati.

Pogajanja se vlečejo že dolgo in so bila večkrat prekinjena, da bi lahko strokovnjaki dobili od svojih vlad nova navodila za nova stališča do posameznih vprašanj. Vsa svetovna javnost je z velikim zanimanjem in v velikih pričakovanjih zrla v Zenevo, posebno še, ko so številni strokovnjaki s področja medicine in biologije ugotovili neverjetno porazne posledice, ki jih imajo, oziroma so jih že imeli poskusni z jedrskim orožjem: po ugotovitvah uglednega ameriškega znanstvenika se na svetu zaradi posledice atomskega sevanja rodi vsako leto 10.000 otrok — spačkov in 125.000 defektnih otrok. V razgovorih v Zenevi torej ne gre samo za to, da se prepreči nadaljnje atomske oboroževanje in temno na tem področju, ki bi utegnili imeti katastrofalne posledice za vse človeštvo brez razlike, kateremu bloku pripada. Gre za veliko več — preprečiti je treba zle posledice in škodo, ki jih ti poskusni povzročajo za človeštvo že DANES. Zatorej je razumljivo, da ves svet že nepotrpeljivo pričakuje konkretnih rezultatov iz Zeneve.

Kako stoji danes stvari z atomskimi poskusi? Najprej se jih je enostransko odpovedala Sovjetska zveza s pridržkom, da jih bo obnovila, če bosta ostali dve atomski državi še naprej delali atomske poskuse. Pozneje sta tudi ZDA in Britanija sporočili, da prekinjata za eno leto poskuse z atomskimi eksplozijami. Toda letos je pri-

šlo iz Washingtona neprijetno sporočilo, v katerem je predsednik Eisenhower povedal, da ZDA niso več vezane na obljubo o atomski vzdržnosti, ker da so razgovori v Zenevi brez perspektive; če bodo imele za potrebno, da nadaljujejo poskuse, bodo to storile, poprej pa bodo o tem obvestile svetovno javnost. S tem seveda ni rečeno, da bodo ZDA že začele nove eksplozi-

V tem smislu niso komentirali Eisenhowerjeve izjave glede atomskih poskusov samo izvenblokovske deželne marveč tudi ameriški zavezniki. Ameriška izjava skriva v sebi še eno nevarno kilico: če si Američani lahko pridružujejo pravico do nadaljevanja nevarnih eksplozij, zakaj te pravice ne bi imela, postavimo Francija ali Zahodna Nemčija, ali katera koli druga

Obnovljeni ženevski razgovori

Je, toda napoved, da so le-te možne, je nedvomno pokvarila vzdušje v razgovorih med tremi veličinami, čeravno so Američani v opravičilo svojega sklepa rekli prav nasprotno, namreč, naj bi to opozorilo vplivalo na Ruso, da bi bili v Zenevi bolj posustijlivi.

Če verjamemo v iskrenost njihove izjave, potem je treba reči, da se od zgodovine niso ničesar naučili, kajti niti majhne države se danes ne uklanjajo pritisku, kaj šele, da bi se pritisku uklonila Sovjetska zveza. Na dan je še več kot eno leto da mednarodnih problemov spričo doseženega ravnotežja sil ni mogoče reševati drugače kot s potrpežljivimi in preudarnimi pogajanjmi ne pa s pritiskanjem na eno ali drugo državo.

Če pa je bila Eisenhowerjeva izjava namenjena predvsem na notranjo uporabo spričo predsedniških volitev, ki bodo novembra letos, pa je poteza spet srečena, kajti v tem primeru je predsednik Združenih držav popustil prav tistim silam, ki so najbolj nasprotovale njegovim političnim razgovorom z Rusi.

država? Dekler je klub atomskih dežel omejen na tri države, je brez dvoma neprimerno laže doseči sporazum o prenehanju poskusov, kot bi bilo v primeru, če bi imelo več držav atomsko orožje.

V Moskvi so z veliko nevoljo komentirali ameriški sklep in poudarili, da ni moč govoriti o tem, da bi razgovori v Zenevi kljub vsem pozitivnim rezultatom, ki so jih že dosegli, zašli v slepo ulico.

Kje je torej ovira, vsaj navidezna, da po toliki že uspešno prehojeni poti strokovnjaki ne morejo priti do sporazuma.

V večmesnih razgovorih so končno oboji le prišli do skupne točke: pre-

nehanje in kontrola istočasno. To točko so uspešno obdelali skoro v vseh podrobnostih, razen v eni.

Ameriški znanstveniki namreč trdijo, da bi bilo treba uvesti uspešno kontrolo tudi nad podzemnimi eksplozijami, ki da jih je mogoče z navadnimi potresomerilnimi napravami zamenjati za navadne potrese. Ruski strokovnjaki jim to ugotovitev oponašajo. »Če bi sprejeli ameriško načelo — pravijo — potem bi vsak naravni potres morala raziskati mednarodna komisija za nadzorstvo, da bi ugotovila, ali gre za resničen potres ali za podzemsko atomsko eksplozijo. V takem primeru bi se tuji znanstveniki pogosto sprehajali po ozemlju tujih držav brez pravega razloga. S tem pa nastane bojazen, da bi utegnili biti taka potovanja izrabljena v svrhe, ki nimajo nič skupnega z znanostjo...«

Ze lani se Britanci predlagali, naj bi vse tri atomske države skupaj izvajale v eni izmed držav podzemne atomske eksplozije. Predstavniki treh držav bi te eksplozije merili in ugotavljali vsak s svojimi instrumenti, nato pa bi rezultate primerjali in ugotovili, ali se da podzemne eksplozije ugotavljati na že znani način ali ne. Lani se so Američani upirali tej zamisli, letos pa pravijo, da so ji naklonjeni.

Razplet razgovorov, ki so se začeli v Zenevi bo pokazal, kakšno smer bo ubrala atomska razorožitev. Dostaj se ni bilo moč izogniti občutki, da so ameriški predstavniki včasih prav iskali sporne točke, ob katerih bi ne bilo moč nadaljevati pogajanja. Vsekakor v primeru že sedaj škodljivih in nevarnih atomskih poskusov drž stališče Britancev, ki pravijo svojim zaveznikom, da je nepopoln sporazum še vedno boljši od nobenega sporazuma.

IZ NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Kmetijska služba v Zasavju

Letos poteka deset let, odkar je Zvezna skupščina 1. 1950 sprejela pomemben zakon o upravljanju gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih in s tem postavila temelje delavskega upravljanja v Jugoslaviji.

Deset let pravzaprav ni dolga doba, je pa po uspehih, doseženih v delavskem upravljanju, bogata. Naši delavski sveti slavijo letos svojo desetletnico. Dragocene izkušnje, nabrane v teh desetih letih, so bogata pridobitev našega delavskega razreda in vse naše skupnosti. Te izkušnje so po svoji pomembnosti tako velike in zanimive, da daleč presegajo jugoslovanski okvir.

Z navedenim zakonom je bil postavljen temelj delavskemu upravljanju v podjetjih, bil je osnova za delo delavskih svetov kot svobodnih upravljavcev in odločujočih faktorjev pri končni delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij.

Ta pridobitev je za delavski razred socialistične Jugoslavije bogata. Za premožne skeptike v svetu je bil ta zakon drzen, tvegan poskus, naš delavski svet pa je s svojo uporabo največ uporabil za gradnjo stanovanj, nadalje za skupne potrebe svojih ožjih krajev in komun, pa tudi za širša pod-

ni perspektivni načrt izvedli leto dni pred postavljenim rokom, kar prav gotovo ni malenkost. Postavljeni so trdni temelji za še večji porast proizvodnje in z njim za višji življenjski standard. Delavsko samoupravljanje ima skupno z našim komunalnim sistemom pri doseženih gospodarskih uspehih odločilni delež.

Z rezultati, ki jih je doseglo v gospodarstvu delavsko upravljanje, pa je kajpak močno porastla tudi zavest naših delovnih kolektivov, ki je danes na takšni stopnji, da resnično ni treba nikomur podvomiti, ali bo imele delavske samoupravljane pozitivne ali negativne uspehe na gospodarstvo.

Da so dosežki pozitivni, se kaže tudi v porabi sredstev, s katerimi naši delovni kolektivi svobodno razpolagajo. Tako so skladi gospodarskih organizacij, ki so leta 1955 znašali 357 milijard dinarjev, dosegli leta 1958 že okrog 600 milijard. Anketa v 580 slovenskih gospodarskih podjetjih je pokazala, da so naši delovni kolektivi iz sklada skupne uporabe največ uporabili za gradnjo stanovanj, nadalje za skupne potrebe svojih ožjih krajev in komun, pa tudi za širša pod-

V zadnjem času je bilo pri nas o kmetijstvu mnogo napisanega in povedanega. To je posledica večje skrbi za to vejo gospodarstva, ki v veliki meri vpliva na splošno ljudsko blaginjo. Kadar gre za to, ni škoda časa ne sredstev.

Naše Zasavje, to je področje Kmetijske gozdarske poslovne zveze Litija, ima glede na kmetijsko specifične pogoje. Naravni pogoji nam določajo smer proizvodnje. Živinoreja in sadjarstvo sta panogi, ki jih kot edini lahko intenziviramo, in to je izhod. Da lahko pridelamo na 1 ha več krmne in tako preživimo večje število živine, nam je dokaz kooperacijsko pridelovanje krmne na travnikih. V letošnjem letu je marsikdo, ki se je ravnal po navseh zdravilnih zadrugah, pridelal toliko sena, da ni imel dovolj prostora, kamor bi ga spravil. Vsi gospodarji ki jim ni vseeno in se zavedajo, da so lastniki proizvodnih sredstev, sklepa-jo kooperacijske pogodbe z za-

drugimi, dobijo na ta način predpisane količine mineralnih gnojil in pridelajo več, kot je cilj nas vseh. Vse sodelovanje v naših zadrugah naj bi se sukalo okoli povečanja krmne osnove. Število živine in naprave novih nasadov. To so smeri, ki se dopolnjujejo in so za naše področje najgospodarnejše.

Vel, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in njegovo organizacijo, delajo v tej smeri. Tudi program proizvodnega sodelovanja celotnega področja, je napravljen v tej smeri. Cim več bomo napravili v tej smeri, tem bolj se bomo približali zakonu o racionalnem izkoristitvi kmetijske zemlje in razjoničnosti kmetijske proizvodnje, ki jo bomo morali čimprej napraviti. Kajti družbi ne bo vseeno, koliko pridelamo in koliko bi lahko pridelali. Ni vseeno, koliko glav velike živine bomo preživel na 1 ha obdelovalne zemlje. Na sedanje stanje ne moremo biti ponosni. Ker na 1,5 ha in več obdeloval-

ne zemlje preživimo le 1 glavo živine. Na drugi strani so nam pa dokaz posestva v kooperaciji, ki preživijo 1,5 glave živine na 1 hektar obdelovalne zemlje. Čudno je, da še toliko kmetov v Zasavju stoji ob strani in ne koristijo možnosti sodelovanja z zadrugo — namreč mineralna gnojila, ki so osnova za povečanje pridelkov, so izven kooperacije 1 — 1,5 krat dražja!

Na področju KGPZ Litija je petnajst zadrug, ki so, nekatere več, druge spet manj napravile za izpolnitev programa proizvodnega sodelovanja in s tem za napredek kmetijstva.

Kot celota pa je področje litijske poslovne zveze eno izmed najboljših v ljubljanskem okraju. Za izvedbo programa proizvodnega sodelovanja je potreben reprodukcijski material, ki ga je za vse zadrugre preskrbel poslovna zveza. Pripisanih je bilo 1500 ton mineralnih gnojil in preko 100 ton semen.

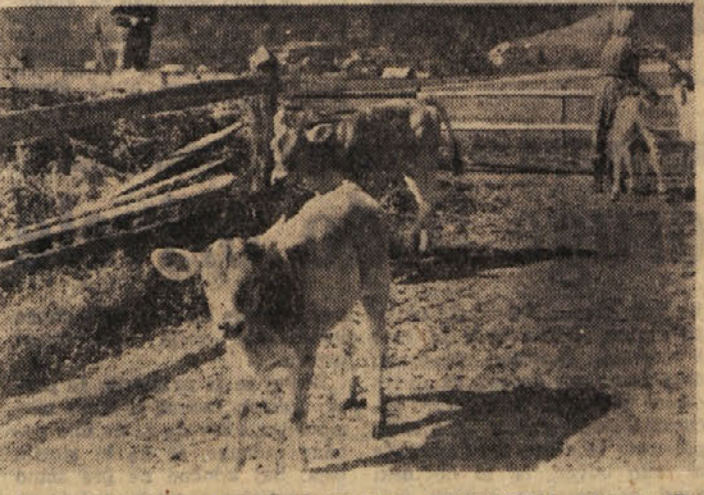
Splošna linija kmetijske službe v zadnjem času sta investicije in kooperacija. Precej sredstev je na razpolago za investicije v kmetijstvu. Zvezni natečaj dajejo velike možnosti investiranja. Trenutno se na našem področju koristi 45 milijonov dinarjev zveznega

kredita. Za 48 milijonov je pripravljen program za napravo novih sadovnjakov, a za 50 milijonov so vloženi elaborati. Pripravljajo se pa še programi za nove investicije okrog 90 milijonov, katerih investitor bo KGPZ Litija.

Zakaj je kmetijska zadruga Dol pri Hrastniku ena od najboljših v Zasavju? Pitališče za leteta v Širju, zadrugi sadovnjak, vloženi elaborat za ureditve pašnika v Gorah in 97-odstotno izpolnjen program proizvodnega sodelovanja so argumenti, na osnovi katerih lahko trdimo zgoraj navedeno. Vendar vemo, da to ni samo od sebe nastalo, temveč da je to trud zadrug in njenega upravnika, občine v Hrastniku in poslovne zveze.

Tako je treba reševati stvari okrog ustanavljanja zadrugnih obratov, kar je današnja linija in dolžnost vseh pristojnih faktorjev. Da je problema v kmetijstvu, ki niso majhni, najraje reševati s skupnimi očmi ob občinski pomoči, nam kažejo primeri v Litiji, kjer najde kmetijska služba vse razumevanje. Ko bo KZ izključno proizvajalci in organizatorji kmetijske proizvodnje in tako izvajalci občinskega programa, bodo potrebovale vsestransko pomoč in razumevanje. Ne pozabimo pa, da pri vseh materialnih pogojih brez pravega kadra ne bo šlo!

Ing. B. S.

TELETA JE PREPOVEDANO KLATI — KGP ZVEZA LITJA JE ORGANIZIRALA NACRTEN OKUP TELETA IN GREDO NAJBOLJŠA TELETA V VZREJALISCA

SKUPŠČINA PODRUŽNICE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA V TRBOVLJAH Zdravstvena služba v ospredju

Zadnja skupščina podružnice socialnega zavarovanja v Trbovljah je pokazala uresničitev sklepov II. plenuma CK ZKJ. Obilica problemov, s katerimi se srečujejo organi samoupravljanja v okviru podružnice, je tako skutna, da bi kazalo čimprej prenesti tudi v resnične kompetence, ki jih sedaj imajo okrajne skupščine in okrajni zavodi.

To je bilo predvsem razvidno iz poročila sklepev zadnje zasedanja, ko je bilo treba vse skupaj v glavnem odstopiti v razpravo in sklepanje okrajnemu zavodu in njegovim samoupravnim organom.

Se bolj akutno je stanje v odborih izpostavljen, kjer reševanje zadev roma 42 podružnice na okrajni zavod.

Mimogrede pa je treba poudariti, da so okrajni zavodi oz. njihovi izvršni odbori kakor tudi skupščina skrbno proučili sklepe podružnice ter pravtako ustrezno sklepal.

Tudi pomoč vseh sindikalnih podružnic pri izvedbi zadnjih zborov zavarovalnic ni bila zadostna ter ugotavljamo, da le-ti niso bili v vseh volilnih enotah.

Udeležba na področju občin Trbovlje in Hrastnik je bila 39 odstotkov zavarovalnic.

Na zadnjem zasedanju je bila v ospredju predvsem zdravstvena služba v obeh občinah in je dr. Dolanc podal zelo obširno konkretno in kritično oceno stanja in dela zdravstvenih ustanov v obeh komunah, s čimer bomo zaradi aktualnosti vprašani še podrobno poročali v bližnji številki.

Na občnem zboru so prinesli vrsto konkretnih in sprejemljivih predlogov v poročilih in razpravi.

Na področju občine Hrastnik je 56 otrok, potrebnih govornih vaj. Od teh jih hodi na vaje v Ljubljano le šest. Sprožen je bil predlog, da bi te govorne vaje lahko bile v sami občini, v kateri v ta namen obstaja ustrezen zdravstveni kader, ki bi delal pod nadzorstvom in kontrolo ljubljanskega zdravnika-specialista. Pri tem bi prihranili pomembne vire denarja, ki se morajo sedaj trošiti za potnine in dnevnice, tako za otroke kot za potrebno spremstvo.

Hvale vredna je bila tudi pobuda o obveznem rednem pregledu učiteljskega kadra, kajti opravljajo se redni in sistematični pregledi otrok, niso pa tega delali njihovi vzgojitelji, kar bi bilo iz zdravstveno preventivnih razlogov prav tako potrebno.

Zelo umesten predlog je prinesel dr. Došanec — namreč, da bi se za ves zdravstveni kader zasavskih občin (Hrastnik, Zagorje, Trbovlje) organiziral tečaj male kirurgije, ki bi omogočil, da bi zdravniki splošne prakse opravili s tega področja vrsto del, seveda manj pomembnih, s katerimi se sedaj obremenjuje kirurški oddelek bolnišnice in se s tem sporedno le podaljšuje bolezenski oziroma nezgodni stalež (Pripomba uredništva: kolikor nam je znano, so se v nekaterih tujih državah bolničarji usposobili za izvedbo vrste manjših kirurških operacij).

Glede izboljšanja zdravstvene službe je bila predložena vrsta zaključkov, ki predvidevajo sestanek z zdravniki, s katerimi se bodo pogovorili o nalogah zdravnikov do zavarovalca, glede upoštevanja sklepov zdravniške komisije in invalidske komisije, pri čemer se še vedno opažajo primeri podaljšanja staleža bolnika po zdravniku v ambulanti, nadalje za večjo skrb zdravnikov in bolniščark za nego nezgod, za potrebo po večji povezavi z bolnišnico kakor tudi glede slabe povezave podjetij z ambulantom.

Posebno je bila poudarjena pravilna zaposlitev bolnikov TBC.

Nadalje je bilo izrečeno mnenje, da se sklicuje posebni zdravstveni posveti z nadzornim kadrom v podjetjih, vezani s predavanji in podobnim kot pomoč za preventivno dejavnost.

Večjo pozornost bo treba posvetiti delavcem, ki so se ponesevali tudi po 6 ali 7-krat, pri čemer bi bile v prvi vrsti primerov potrebne spremembe delovnih mest in podobno. Za jameka dela bo nujno zaposlovati le resnično zdrave ljudi.

Specialistično službo bi bilo potrebno urediti tako, da se ne bi pojavljali izpadi.

Milan Vidic

10 let delavskega samoupravljanja

kdaž bo ta eksperiment, ki pravzaprav nima primera v zgodovini, pokazal svoje slabe strani ali pa morda celo povzročil gospodarski polom. In vendar se ni zgodilo tako, kot so ti dvomiljci v svetu pričakovali. Vsem nam in še drugim je danes znano, da je naš zakon o upravljanju gospodarskih podjetij povzročil velike spremembe v našem gospodarskem sistemu, posebno v razdeljevanju dohodkov v podjetjih, kjer so se razširile pravice neposrednih proizvajalcev, da svobodno odločajo o razdeljevanju čistega dohodka.

Premnogi v svetu so temu revolucio-narnemu poskusu prerokovali polom, a so se smotili. Delavsko samoupravljanje je postalo sestavni del našega gospodarskega in družbenega življenja. Da je tako, danes dokazujejo številne in dejstva, da je delavsko samoupravljanje pot do resnične socialistične demokracije, pot za resnične socialistične odnose med ljudmi v gospodarstvu in v proizvodnji.

Da je bila pot, ki smo je ubrali pred desetimi leti, pravilna, so pokazale tudi analize dosedanjega tempa gospodarskega razvoja pri nas, tako na primer, da bomo naš petlet-

ročja, tako na primer za zdravstvo, za elektrifikacijo, za izgradnjo cest, za šole, za prosveto za najrazličnejše komunalne objekte, za otroške vrtnice in podobno.

Zakon o delavskem upravljanju je v svojem razvoju prinesel s seboj, da so se podrl tovarniški plitvi, ki so nekod ločili podjetje od komun. Danes vidimo, da naši delavski sveti vedno bolj in bolj obravnavajo probleme, ki se ne tičejo zgolj njihovega podjetja, ampak tudi vprašanje komun, sploh stvari, ki so važne za širšo skupnost. Naši delavski sveti, naš preprost delovni človek danes ve, da je treba kolektivno pomagati tam, kjer je pomoč najbolj potrebna. In tako je prav.

Pred nami so spet volitve v delavske svete, tokrat v znamenju desetletnih izkušenj, v znamenju pomembnih gospodarskih in političnih uspehov. Tisoč in tisoč upravljavcem, članom naših delavskih svetov, ki so si v tem desetletju pridobili dragocene gospodarske izkušnje, se bodo tokrat pridružili spet novi upravljavci. Ta armada delavskih upravljavcev bo postala iz leta v leto vedno večja in močnejša ter bo sposobna opraviti vse naloge, ki jih pred nas postavlja naša socialistična skupnost.

STROJNA TOVARNA TRBOVLJE PREKORACILA PLANSKE DOHODKE

Delavski svet Strojne tovarne Trbovlje je na dveh svojih zasedanjih ob novem letu razpravljalo o periodičnem obračunu za 11 mesecev ter ugotovilo, da je tovarna celoten dohodek dosegla s 111,54% proti planu, dohodek s 112,84%, čisti dohodek s 113,27%, osebne bruto dohodke s 113,29%, a sklade s 113,12%.

Nadalje je delavski svet obravnaval vzvišanje stopnje za stroške investicijskega vzdrževanja. Sprejel je tudi sklep o najetju posojila za obratna sredstva za povečan obseg poslovanja v višini 150 milijonov dinarjev.

Dva veterana sta zapustila kolektiv

V letu 1959 sta se poslovila od delovnega kolektiva železostroke dva stara veterana Matija Kortnik in Franc Kortnik, ki sta nad 48 let delala kot aktivna delavca v Steklarni Hrastnik.

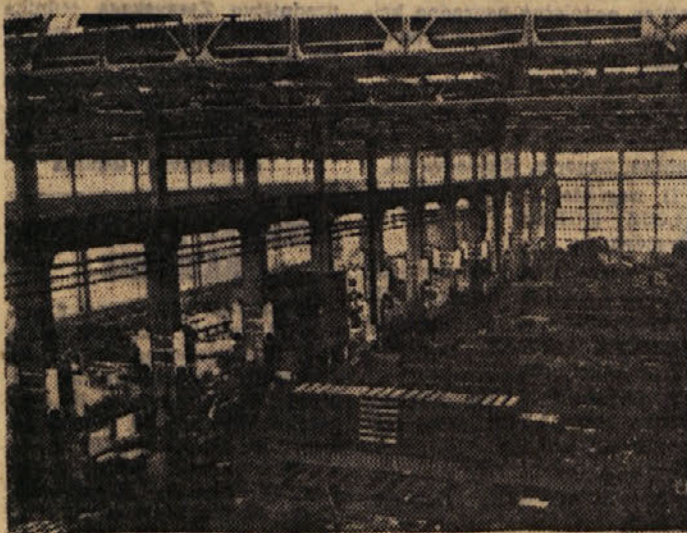
Pomembno je omeniti, da sta oba skupaj ustanovitelja prve gasilske čete v tovarni ter sta jubilejnika leta 1959 prejela tudi zasluženo priznanje od Gasilske zveze Slovenije.

Ožji kolektiv kovinarskih delavcev v Steklarni se je od veterana poslovil, vendar jima je za njuno dolgoletno aktivno in plodno delo podaril v spomin in kot znamenje spoštovanja ter priznanja ročno uro z namerom, naj bi bilo to priznanje tudi mlajšim kovinarjem v vzpodbudo pri njihovem delu.

Oba veterana sta bila prisenečena in se lepo zahvalujeta za priznanje in spomin, železostrograrskemu in cizelirskemu kolektivu Steklarne Hrastnik — pa želita obilo uspehov pri njihovem nadaljnjem delu za sreč-

Trboveljčani radi bero

Statistika kaže, da Trboveljčani radi bero, saj je skoraj vsak Trboveljčan naroden na kak časopis ali revijo. Domačini so naročili ali kupjevali v kolportaži 2.672 dnevnikov, 8.200 tednikov, 366 štirnjadnevnikov, 5.081 n.e.-seščnikov, revij in podobno. Skupno da to 18.299 publikacij. Prav razveseljuje je na primer, da ima revija »Naša žena« med Trboveljčankami 1.258 naročnic. Članov Prešernove družbe je v letu 788, kar je za Trbovlje absolutno premajhna številka.

POGLED V VELIKO HALO STROJNE TOVARNE TRBOVLJE

616.000 TON PREMOGA

JE VELICASTEN MEJNIK V DVESTOLETLEM OBSTOJU RUDNIKA ZAGORJE

Znano je, da kolektiv zagorskega rudnika iz leta v leto zvišuje proizvodnjo. Ni dvoma, da je zviševanje proizvodnje rezultat okrepjenega dela organa samoupravljanja, vedno boljše organizacije dela, večje produktivnosti dela in nenazadnje vedno večje zavesti vsega kolektiva. Ko sem se pred noveletnimi prazniki pogovarjal z nekaterimi člani delavskega sveta in rudarji o proizvodnji v letu 1959 in o nekaterih drugih problemih ter nalogah tega največjega zagorskega podjetja, so mi vsi, brez izjeme, z velikim ponosom in neprikritim zadovoljstvom skrivnostno namigovali, da utegnemo do konca leta 1959 zaznamovati nov, doslej še nedosežen uspeh. Ob teh pomnih sem se spomnil še nekaterih drugih podrobnosti iz življenja in dela rudarjev v letu 1959.

Odkrito rečeno: skoroda ni minil dan, da se kolektiv ne bi spopadel s tem ali onim problemom, vprašanjem, s to ali ono težavo ali nevednostjo. Narava rudarjenja je takšna, da ni nikdar mogoče reči, da gre vse v redu, vse prav, in vse po predvidenih načrtih. Spomnil sem se tudi nekaterih zasedanj delavskega sveta. Na včasih kar burne razprave o tem ali onem vprašanju, ki pa so imele največkrat za osnovni smoter: dobro gospodarjenje podjetja in seve dobro proizvodnjo. Zdaj, ko se je leto spet obrnilo, lahko rečem, seveda, v kolikor lahko rečem, da poznam razmere v podjetju, da je skoroda vsak član kolektiva prispeval svoje k tako odličnim delovnim uspehom. Ne bi smel podcenjevati vloge političnih organizacij v podjetju, zlasti osnovnih organizacij ZK in sin-

dikalne organizacije. Zdi se mi, da je ravno okrepljena zavest komunistov in vseh dobroselčnih ljudi v podjetju, ki niso nikdar pozabili na osnovni cilj, da je treba namreč prvenstveno posvetiti vso pozornost dobrim medsebojnim odnosom, ki so pripomogli k temu, da je kolektiv izšel v letu 1959 kot zmagovalec. Včasih so tu pa tam nekateri skoro obupali, ko na tem ali onem obratu ali delovnici ni bilo tistih tistih pristnih, človeških in humanih medsebojnih odnosov, ki edineole lahko doje povečane rezultate in okrepilo zavest proizvajalcev, da laže premagujejo težave. Toda naposled je venomer zmagala zdrava presoja in zaupanje v lastne moči, in ne nazadnje trdna vera, da je le celoten kolektiv tista sila, ki lahko zmore povečane uspehe.

Včasih povečani naporu rudarskega kolektiva niso našli pravega odmeva oziroma niso našli razumevanja pri nekaterih drugih čimteljih zagorske občine. V mislih imam preskrbo in še nekatere druge pomanjkljivosti. Tu pa tam je pomanjkljiva preskrba precej vplivala na dobro počutje kolektiva. Nekoliko nerodno in malo vzpodbudno je bilo tedi delati, ko pa trgovina ni nudila vsega tistega, kar so morali rudarji imeti ob napornem delu. To pomeni, da njihova pripravljenojnost dajati vse od sebe, ni povečala naporov tistih, ki bi bili prav tako dolžni storiti vse, da bi kolektiv še uspešneje opravil svoje dolžnosti. Za slabost je šteti tudi včasih že kar akutno nepovezanost delavskega sveta z vsem kolektivom. Vendar je res, da so se ti stiki v letu 1959 precej izboljšali. Kako povsem drugače bi se bilo, če bi

tudi vsi tisti rudarji, ki se vozijo na delo iz okoliških vasi, pokazali več razumevanja za vse probleme podjetja in vsaj prihajali na obratne konferenice, ki so lani postale bolj trdna opora vsemu mehanizmu podjetja in poskušali na teh konferencah dati svoj delež k zmanjševanju vseh tistih slabosti, ki tu pa tam še ovirajo dobre rezultate podjetja. Pritegnitev teh delavcev k živni in vsestranski ustvarjalnosti oziroma reševanju problemov podjetja pa ostane letos eno od pomembnih opravil političnih organizacij in tudi organa delavskega samoupravljanja. Potem ne bo težko reči, da je celoten kolektiv skoro kot en moč, in da lahko pričakuje tudi letos tako lepe uspehe.

Ne bi hotel pozabiti še nekaterih drugih pomanjkljivosti, ki so včasih zmanjševale napore posameznikov kot celote. Lani je podjetje zaznamovalo dokaj več nesreč pri delu kot sicer. Nekaterje težje nesreče so hudo odjeknile med kolektivom in povzročile celo precejšnjo moralno in materialno škodo podjetju. Ugotovitve higienotehnične službe so skoro venomer pokazale, da je vzrok te ali one nesreče malomarnost in neupoštevanje varnostnih dolžnosti pri delu. Na vsak način bo treba doseči, da se bo vsak posameznik zavedal, da če krši varnost na delovnem mestu, škoduje predvsem sebi in skupnosti. In za tosem je zavesti je treba tu pa tam mnogo več odločnosti, kot jo je bilo doslej.

Rudarski kolektiv je lani nakopal 616.000 ton premoga za potrebe skupnosti. S tem je v prvi vrsti tudi sebi

povečal finančni rezultat, skupnosti pa dovolj potreb za premogu. Ta proizvodnja je veličasten mejnik v doseganem obstoju rudnika. Rudnik pa živi že dve sto let. Zato res kaže povzneti temu velikemu mejniku svojo pozornost. Treba je pritegniti k ponosu vseh rudarjev, ki so mi tiste dni pred novim letom 1960 z nasmehom in samozavestjo na obrazih skrivnostno namigovali, da utegnemo lanakoletna proizvodnja rudnika marsikoga presenetiti. Če govorim v jeziku rudarjev, potem je tolikšna zmaga vsekakor plod dobrega počutja kolektiva in res izredne žilavosti in ustvarjalne moči 2400 zaposlenih ljudi. Prav bi bilo, da bi za ta uspeh zvedelo vse Zagorje, tudi najmlajši v šolah, saj je vredno nekoliko več govoriti o tem mejniku vsepovod, kjer živa ali delajo zagorski ljudje.

Kolektiv stopa v leto 1960 še z večjo prizadevanostjo. Skoro vsak zaposlen v podjetju ve, da se bo treba letos spoprijeti z nekaterimi večjimi nevednostmi. Na vrsti je dolgo pričakovana rekonstrukcija separacije. To obsežno opravilo bo verjetno tu pa tam ovrvalo normalen potek proizvodnje; separacija bo verjetno in tam tesno grlo, kot pravijo temu rudarji. Pa vendar: če ne bo večjih težav, bo kolektiv premagal tudi to oviro, ki pomeni ureditve že pred desetletjem načrtanih planov podjetja. Rekonstrukcija bo pripomogla, da bodo rudarji kmalu dosegli še en mejnik v celoletni proizvodnji. Do tistega dne pa ni več tako daleč.

HRASTNIŠKI AKADEMSKI KLUB JE NAPRAVIL OBRAČUN SVOJEGA DELA

Več sodelovanja

Akademski klub v Hrastniku obstaja komaj leto dni in se je že v tem kratkem času značilno povečeval naložbam, ki jih bo moral letos realizirati. Ne bi mogli trditi, da so na obnem zboru kluba razpravljali toliko o dosedanjem delu, pač so bile na dnevnem redu naloge, ki so jo pred mladimi hrastniški inteligenci.

— Ze s svojim započetim delom je klub — tako je dejal tov. Milinovič — pokazal, da je njegov obstanek opravičen. Glavne naloge, ki si jih je klub zadal ob začetku svojega dela, so uresničene. Člani kluba so si namreč ogledali nekaj industrijskih obratov v Hrastniku in okolici. Tako so se na primer spoznali z delom kolektiva domače Steklarne in Tovarne kemičnih izdelkov, prav tako Rudnika, nadalje so si mladi akademiki ogledali podjetje »Varnost« v Zagorju in Tekstilno tovarno v Laškem. Namen vseh teh obiskov je bil, da se mladi akademiki kadri, ki še študirajo, spozna z načinom dela, s plačilnimi sistemi in z ostalimi stvarmi, ki jih v delu in življenju naših kolektivov, da so z vsem potrebnim vsaj v glavnem seznanjeni, preden pridejo akademiki na svoja bodoča službena mesta.

Prav tako je klub pod pokroviteljstvom kolektiva hrastniške Steklarne pridobil prav uspešno brucenje. Največje težave za redno delo kluba pa so v tem, da so njegovi člani med letom odsotni, razkropljeni po visokih solah in akademijah, kjer študirajo.

V razpravi so člani kluba sklenili, da bodo sodelovali na kulturno-prosvetnem področju svojega kraja ter pri izobraževanju članov naših kolektivov. Tu se je namreč pokazalo, da bi morali biti člani akademskega kluba glavni nosilci vsega dela in predavati na

delavski univerzi, morali pomagati delavcem k dosegu ustreznih kvalifikacij, itd. Prav tako je bila upravičena kritika, da bi morali pri izdelavi programa predavati delavske univerze sodelovati tudi kak član kluba, da je namreč potrebna tesna povezava med akademskim klubom in delavsko univerzo. V vsem izobraževalnem delu člani kluba največ pomagajo in store, da bo delo teh ustanov res kvaliteto.

Nadalje je v debati dejal tov. inženir Klemenšek, ki je klub sodelovati v kulturno-prosvetnih društvih. Osemindesetdeset članov kluba je lahko sposobnih, da si ustanovijo svoj pevski zbor, dramsko ali glasbeno sekcijo, klub bi nadalje imel tudi hrastniškemu občinstvu to ali ono kvaliteto kulturno prireditve. Predlog je vreden, da ga akademiki sprovedejo v življenje.

V imenu mestnega komiteja ZK Hrastnik je predstavil kolektiva Steklarne je obniži zbor podzval tov. Jože Klanšek, direktor tovarne. Tovariš Klanšek je nakazal nekaj nalog, ki naj bi jih člani kluba izvedli. Klub bi moral biti v svojem delu uspešen in bi moral biti delovnih kolektivov ne bi smeli dobivati vtisa, da je akademski klub nekakšna organizacija, ki se je odtirala, odtujila delavskim množicam. Klub naj bi namreč pomenil, da v hrastniškem rezervarju za strokovni in tehnični kader, ki ga kraj potrebuje in ga bo še bolj potreboval, kajti tako Steklarne kakor tudi Tovarna kemičnih izdelkov ter novih rudniški obrat na Novem Donu bodo potrebovali obilo akademsko izobraženih ljudi. Naloga kluba naj bi tudi bila, da mlade akademike usmerja v tiste poklice, kjer je potreba po strokovnjakih največ.

Potrebno in koristno bi bilo, da bi bili študenti v počitnicah na praktični Hrastniku, kar bo koristno za komuno kot za študente. V kraju se nadalje še vedno poraja problem, kako si zagotoviti strokovne delavce z akademsko izobrazbo iz Ljubljane ali od drugod, ker zanje v Hrastniku ni tako ugodnih življenjskih pogojev, kot so v velikih mestih. Hrastnik naj, da na rudniškem obratu v Hrastniku že koristijo člane akademskega kluba za predavanja pri izobraževanju rudarjev. Klub naj čimprej napravi spisek, s kakšnim strokovnim in predavateljskim kadrom razpolaga.

V prihodnje bi bilo priporočljivo in koristno, da bi naši delavski sveti vabili študente na svoja zasedanja, kjer se bodo le-ti praktično seznanili s problematiko naših podjetij in tudi z njihovim upravljanjem, preden nastopijo svojo službo. — Klub naj bi nadalje sodelovali pri podeljevanju študijskih nagrad.

Člani kluba pa naj bi razen strokovnih pomoči bili v oporo tudi političnim in ostalim družbenim organizacijam, ZSZZ, Svobodi itd. Tu je zanje obilo prilik za delo in pomena, ki jih morajo imeti, da jih precej že sodeluje, ostale pa je treba še pritegniti.

Občni zbor in razprava na njem sta nakazala naloge, ki naj bi jih akademski klub v bodočem poslovnem letu sprovaljal.

Za predsednika kluba je bil ponovno izvoljen tov. inž. Vladimir R. V.

IZ KOPRIVNICE

Prosvetno društvo »Anton Askerca« je uprizorilo komedijo »Ploha«, in sicer dne 27. p. m. ter na večer starega leta. Igra je obrat dobro uspela in udeležba gledalcev je bila zadovoljiva. Društvo si je nakupilo tudi tamburaške instrumente in ustanovilo tamburaški zbor.

Poslopje dvonadstropnega zdravstvenega doma je v surovem stanju dograjeno in pokrito. V prtiličju bo pošta in zdravstvena ambulanta, zgoraj pa stanovanje. Vedno še

premišljujejo in gradijo načrte, kako bi prostora čimbolj koristno uporabili. Najno je potrebna gostilna in prosvetna dvorana. To bo treba pa še graditi.

Sola, ki je osemetka, ima tri učne prostore. Hoteli so kupiti hišo, bivši grad, kjer je bila sola pred drugo svetovno vojno in še nekaj časa po osvoboditvi, dokler niso obnovili med vojno poškodane šolske poslopja. Zaradi previsoke cene se je vse nekam zataknilo.

IZ HRASTNIKA

Preskrba cements. — Poseben problem predstavlja za kmetijske zadruge na hrastniškem področju cement za razne gradnje pri pospeševanju kmetijskega gospodarstva nasploh.

Priporočilo LO je šlo za tem, da bi KZ preko svoje poslovne zveze dobile potrebne količine cements, namreč da bi se poslovna zveza bolj angažirala za to vrsto oskrbe tako kmetijskim zadrugam kot posameznim kmetovalcem.

Ambulanta v Sp. Hrastniku. — V tem delu hrastniškega kraja je vsekakor zelo pereča vprašanje ambulate. V ospredju je preložitve sedanje ambulate glede na razna gradbena dela okrog razširitve tovarne itd. Vsekar bo treba posvetiti večjo skrb zdravstveni službi v Sp. Hrastniku ter čimprej zgraditi tu sodobno ambulanto. — Okrajnemu zavodu za soc. zavarovanje v Ljubljani je podružnica v Trbovljah predlagala in posredovala, da se v proračun sklada za preventivno zdravstveno varstvo predvidi pomoč za gradnjo te ambulate.

KAJ JE NOVEGA V TRBOVLJAH

Poučno predavanje. — V ponedeljek 4. t. m. je Delavska univerza priredila predavanje tov. Marijana Osolnika — sodelavca komisije za mednarodno zvezo pri zveznem odboru SZDL Jugoslavije.

Predavatelj je govoril »O vtisih s potovanja po Indiji«, kjer je bil trikrat in zadnjič spremljal tov. Milentija Popovića kot član delegacije v Indiji. Predavanje je bilo bogato ilustrirano z ekonomske plat v problemih Indije. — Poslušalcev je bilo okrog šestdeset.

Zdravstveni pregled članov ZB NOV. — Skupščina podružnice zavoda za soc. zavarovanje v Trbovljah je na svojem predzadnjem zasedanju sprejela sklep, da se pregled zdravstveno stanje vseh članov ZB NOV v Trbovljah in Hrastniku, kakor vseh članov delovnih kolektivov. — Zdravstveni delavci v Trbovljah in Hrastniku so pričeli s pregledi članov delovnih kolektivov, niso pa mogli začeti s pregledi članov Zveze bor-

MNOGE ŠOLE V ZASAVSKIH OBČINAH SO SE PRIGLASILE K TEKMOVANJU Šolske zadruge bodo oživele

Iz različnih šol našega Zasavja dobivamo poročila o živahni aktivnosti šolskih otrok pri ustanavljanju šolskih zadrug. Ze prej smo imeli v številnih večjih vaseh, zlasti tam, kjer so sedeži kmetijskih zadrug, delavne šolske zadruge, ki so se ukvarjale s poskusnim gozdarstvom, pa tudi že z redno kmetijsko proizvodnjo. Zdaj pa nam pišejo otroci, da so se lotili ustanavljanja zadrug tudi tam, kjer jih doslej še niso imeli. Vseponosno so ustanovili iniciativni odbori, ki pospešeno pripravljajo programe dela in vse potrebno, da se bodo lahko priglasili za veliko tekmovalstvo v slovenskem merilu.

Kolkor nam je znano, so pokazale precejšnjo pripravljenost pomagati pri začetnem delu tudi kmetijske zadruge, ponekod pa, kot nam sporočajo, se zadruge še nekam obotavljajo, kot da jim ni kdo ve kaj ta vnema po volji. Tokrat lahko samo pohvalimo pripravljenost vseh tistih zadrug, ki se zavajajo, da bodo z vsakršno pomočjo, bodisi materialno ali moralno samo prispevali k temu, da se bo po naših solah začela temeljitejša kmetijska vzgoja in vzpodbujala veselje do kmetovanja, sveda takšnega, kot ga nam narekuje naš današnji razvoj. Grajati pa moramo vse tiste zadruge svete in upravne odbore kmetijskih zadrug, ki nekako čakajo, češ kaj se bo iz vneme šolskih otrok rodilo. Nezaupanje v tem primeru ni v mestu in utegne samo škoditi, pravzaprav pa pomeni nezaupanje samo kratkovidnost kmetijskih zadrug, ki se nečesto spriznani s tem, da smo se oddolžili za načrto vzgojo otrok na tem področju, ker želimo vzgojiti dela voljne in napredne kmetovalce.

In kakšni so programi šolskih zadrug? Lahko rečemo obsejni in pisani. Mladi ljudje se bodo poskušali z vzrejo piščancev, go-

13 premier v letu 1959

DPD Svobode in prosvetna društva na področju Trbovelj so v preteklem letu kljub raznim manjšim ali večjim težavam še kar uspešno delovala na področju dramske umetnosti. Edino Svoboda v Trbovljah II ni dala na oder nobene igre. Skupno so uprizorila ta društva v letu 1959 trinajst gledaliških premier, od teh 7 domačin in 6 tujih, med njimi 6 komedij, 4 drame in 3 mladinske igre. Najbolj produktivna je bila Svoboda-Center, ki je dala 6 premier, in sicer »Dilektorjev rojstni dan«, »Voljaka Tanakova«, »Bratovščino sinjega galebas«, »Snežuljčicos«, »Rdečo kapico« in »John ljudi Mary«.

Svoboda-Dobrna je postavila na oder 2 premieri, in sicer »Kovarnstvo in ljubezen« ter »Dve kaplji krvi«. Svoboda-Zasavje pa »Prevaranega soproga« in »Maturco«. Prosvetno društvo na Kleku je uprizorilo »Ženske na dopustu«, prosvetno društvo v Čeah pa Klopčičove »Matere« ter »V Ljubljano to dojamco«.

Od 13 premier je bilo na domačih odrih uprizorjeno 39 predstav, gostovali so z njimi

19-krat, kar da skupno 58 predstav, ki se jih je po prodanih vstopnicah udeležilo 13.457 gledalcev.

Izbira repertoarja je bila v glavnem dobra ter je bila kvalitetna uprizoritve na precejšnji višini, saj je bilo gledališče Svobode-Center iz Trbovelj na festivalu v Velenju izbrano za nastop na reviji na Hvaru, kjer je trboveljska glavna dramska skupina dostojno zastopala našo amatersko gledališko umetnost in bila ocenjena kot ena najboljših.

V Delavskem domu v Trbovljah pa so v gledališki dvorani petletno leto še gostovali igralci Slovenskega gledališča iz Celja, Akademija za igralstvo umetnost iz Ljubljane, nadalje Drama in Opera iz Ljubljane, Mestno gledališče iz Ljubljane ter Društvo upokojencev iz Ljubljane. Ti so dali 15 predstav, ki si jih je ogledalo 5.708 obiskovalcev.

Po programu uprave Delavskega doma v Trbovljah pri krajevnih Svobod in prosvetnih društvih pa se za letošnje leto obeta še bolj pisana sezona.

IZREBANI REŠEVALCI NOVOLETNE NAGRADNE KRIZANKE

Do 10. januarja je bil rok za rešitev noveletne nagradne krizanke. V uredništvu je prispelo preko 200 rešitev, izrebanji pa so bili naslednji reševalci:

I. nagrado — 2.000 dinarjev prejme VIOLA KORBAR, študentka, Zagorje, Kidričeva 18;

II. nagrado — 1.000 dinarjev ALOJZ KUKEC, VP 2917-10, Sarajevo;

III. nagrado — 1.000 dinarjev KAREL LAZNIK, Hrastnik 215;

IV. nagrado — 500 dinarjev MATIČEK HRIBAR, Trbovlje, Trg revolucije 30;

V. nagrado — 500 dinarjev IRENA NATLACEN, pošta Gabrovka pri Litlji;

VI. nagrado — 500 dinarjev ANA BUKOVŠEK, Zagorje, Polje 1;

VII. nagrado — 500 dinarjev IVAN ZELIČ, Poljska pot 30, Sevnica;

VIII. nagrado — knjižno darilo BEBA DOLINAR, Trbovlje, Ulica 1. junija 2;

IX. nagrado — knjižno darilo SILVA NAPRUDNIK, Trbovlje, Dom in vrt 37;

X. nagrado — knjižno darilo IVAN SUSA, Dol pri Hrastniku številka 120.

POGLED NA ZASNEŽENO POKRAJINO IZ AVTA — SNEG, ZOPET JE POTREBNA ŠE VEČJA PRIDNOST

REŠITEV NOVOLETNE KRIZANKE

Vodravno: 1. Kobarič, 8. stiska, 14. gor, 17. MTT, 20. umazati, 21. martinarna, 23. arl, 24. Jelšava, 26. martinček, 27. Tot, 28. ate, 29. taka, 31. ne, 32. okamenina, 34. vat, 35. linom, 36. Luna, 38. iti, 39. in, 40. et, 41. sij, 42. ribnik, 45. restati, 48. carina, 50. Donava, 51. aperitiv, 54. ulj, 55. din, 56. Roza, 58. I. V., 59. ako, 60. besneti, 63. te, 64. let, 66. takoj, 78. Alko, 69. vrtavka, 73. tr., 74. Tigrana, 75. Leo, 76. potal, 77. straliho, 80. ak, 81. Ag, 82. rojaki, 83. otrobi, 84. Ljubljanski (Zvon), -1, 86. Tlabet, 88. et, 89. Avon, 93. Njokolica (Tesla), 95. ojačen, 97. Iskra, 99. Anita, 100. oro, 102. nakaza, 103. Kalodost, 105. Korus, 107. Upec, 108. Atičan, 109. l'oco) s'ig'lj), 110. nema, 111. ožrok, 114. Hlak, 115. ožrv, 116. slina, -v, 117. bokali, 119. Edo, 120. eben, 122. sa; 124. lov, 125. od, 128. Oto, 127. oblast, 130. obok, 131. sejalnik, 133. lo, 134. tre, 135. Aero, -1.

POUČNI IZLET ČLANOV KZ GABROVKA

Minulo soboto je uprava KZ Gabrovka priredila poučni izlet za celotni zadrugi svet. Zadrugi so to pot obiskali večja državna posestva v okolici Ljubljane. Med temi kmetijskimi obrati so si izletniki ogledali račjo farmo v Doljskem, živinorejki obrat v Ihanu, Cernelem, Zadobravi in novo moderno kladivnico v Zalogu. Razen tega so si ogledali lepo urejeno sadno drevesnico in večje nasade črnege ribeza v Kamniku.

Marsikateri zadrugi so se lahko na tem poučnem izletu prepričali, kaj pomeni organizirana kolektivna kmetijska proizvodnja, ki je mogoča le na večjih površinah zemljišč. In ne samo to, namreč mehanizirana proizvodnja vrste dožije pri delavcih kakor zastaran način obdelave. Zato ni naključje, da se kmetijski delavci na teh posevkih dobro počutijo in delajo z veliko vnemo in voljo.

Vse, kar so izletniki videli, bo ostalo zanje nepozabno doživetje ter neprecenljivo vrednoto v gledanju na socialistično kmetijstvo.

Končno pa je ta poučni izlet vzel, ki ga je vredno posnemati. Jože Grošelj

ŠAH V TRBOVLJAH

Prvenstvenega brzoturnirja šahovske sekcije SD Rudarja v Trbovljah za mesec januar se je udeležilo 22 ljubiteljev. Tekmovalci so se razdelili v 4 skupine.

V prvi skupini sta med šestimi igralci zmagala Sierbec in Jazbec ml., s 4 točkami pred Zupančičem (3 točke), medtem ko je favorit Rugelj zasedel šele 4. mesto z 3 točkama. Prvokotnikinja Jazbeca ml. je premagal Zupančiča, Sierbca pa Jazbec ml.

V drugi skupini sta zmagala inž. Drobež in Tausič s 3 točkami od štirih možnih. Tausič je izgubil partijo z inž. Jožetom Drobežem, medtem ko je slednjega premagal Tone Drobež, ki je z Vodiškomo delil tretje mesto.

V 3. skupini se stodostno zmagal Matko Papi s 4 točkami pred Sierberjem (3 točke), tretji pa je bil Ivan Paik z dvema točkama.

V četrti skupini je spet stodostno zmagal Jazbec st. s 5 točkami pred Freetom (3,5), tretji pa sta bila Vili Ovnit in Kulovič z 2,5 točkama.

Prva dva iz vsake skupine sta nastopila v finalu, namesto Kapa pa je igral Tone Drobež. Zaključni del brzoturnirja se je igral na ure, in to po v minutu za partijo. Odločno je zmagal Tausič, ki je iz prvih treh kol dosegel 3 točke, Jazbec ml. in Sierbar pa sta zaostala za pol točke. V četrtem kolu pa sta Sierbar in Jazbec prehitela Tausiča, ki ga je premagal inž. Drobež. Ta je prišel v vodstvo zaradi poraza v obeh. Njemu se je v predzadnjem kolu pridružil Jazbec ml., tako sta zasluženo zmagala prvokotnikinja Jazbec ml. in drugokotnik inž. Drobež, tretji

SPOMINEK NA OPUŠČENO OPEKARSTVO V MORAVČAH PRI GABROVKI

Pozabljena mineralna ležišča v našem Zasavju

Na ozemlju obšarne litijske obline je precej plasti dobre ilovice, ki so jo že davni stanovalci našega Zasavja, iliri, uporabljali pred 3000 ali celo več tisoč leti za izdelovanje lončene posode. Tako zgane posode so izdelovali in zgajali prvi zasavske prebivalci na Vačah v lamkaški okolici, ki so izdelovali kuhinjske posode, pa tudi žare za shranjevanje pepela svojih umrlih prednikov. Na Vačah nad Litijo so doslej odkopali še okrog tisoč gomil in v njih našli tudi še dobro shranjene lončene izdelke: lonce, vrče, amfore in žare.

Iliri so živeli in izdelovali lončene in keramične izdelke tudi v Vinjanju dolini, v bližini črnege potoka in Smarinar pri Litlji. Tudi tam so našli v zadnjem času prave lončarske izdelke in keramične izdelke. Izkopali jih je dr. France Stare, rojak iz Smarinar. Iliri pa so živeli tudi na ozemlju današnje Gabrovke nad Litijo. Kraj je odložen od občinskega središča v Litlji za 2 kilometrov. Prav zaradi tega sestavlja s svojim gospodarskim okoljem, sadjarstva in vinogradništva ter gozdnato okolico svoje posebno gospodarsko enoto. Zato je razumljivo, da so si nekdanji stanovalci tega predela pomagali z izdelki, ki so jih pripravljali sami v svojem okolju.

Med tako domačo dejavnost štejejo tudi opekarstvo, ki je bilo posebno razvito proti koncu preteklega in na začetku sedanjega stoletja.

Po odpravi take v sredini prejšnjega stoletja se je začelo tudi v tem kraju in vsem okolici razvijati gospodarsko in s tem privlačna gradbena dejavnost. Za zidanje novih hiš so domačini potrebovali opeko. Ležišča dobre ilovice so tudi v okolici Gabrovke. Tedanji gospodar turško graščak grof Paec je zaslužil da bi mu izdelovanje opeke prineslo lahko dober dohodek, zato je dal pre-

rebrati mineralna ležišča okrog starejših graščine Turna, Gabrovke in v Moravčah, v vasi, ki leži ob cesti, ki te pripelje iz Litije skozi Jablaniško dolino in preko Pila v vinorodno dolino na vzhodni strani litijske komunice.

Preiskave litovskih plasti so dokazale, da je največje dobre ilovice v Moravčah, v bližini današnjega Čapovega mlina.

Ko so dale raziskovalne preiskave ugoden rezultat in dokazale, da je tu dovolj ilovice, je grof Paec začel z opekarstvom. Delovne sile je imel graščak dovolj v bližini. Vendar ni imel na razpolago strokovnjakov, ki bi znali gnesti ilovico, jo rezati na kose in žgati v posebnih pečeh. Zato se je Paec obrnil glede strokovnjakov na Režijo, pokrajino, ki je bila tedaj že v italijanski državi. Furiani in Režijani so bili že od nekdaj znani kot izvrstni opekarji, pa tudi zdani in so prihajali kot gradbeniki celo v naše Zasavje. Zlasti jih je pritegnila gradnja železniške proge skozi naše Zasavje v letih pred 1890, ko je stekla železniška zveza od Celja skozi našo dolino do Ljubljane. Nekaj graditeljev zasavske proge, ki so bili doma iz Italije, je po končanem delu na železnici ostalo kar pri nas in so se zaposlili pri gradnji novih hiš. Prav od takrat ima nekaj naših sedanjih družin rodbinska imena, ki spominjajo na izvor iz italijanskih krajev (tako Benegačji, Menegačji, Borecariji in drugi).

Starejši del gabrovskih domačinov se rad pripoveduje svoje spominje na stare opekarje, ki so žgnali opeko v Moravčah. Se najbolj zgovorno mi je o tem pripovedoval 80-letnik Anton Resnik, pa domače Šale iz Hohovice, ki žega domače v Moravski gori. Ta oboževalec, ki mu za seboj pisano je legat življenje polno spominov, je pri svojih osmih križih še zmeraj mladinsko krepak in ima zme-

Vesti iz Trbovelj

Povprečno obišče vsak Trbovelčan kino 22-krat. — Končna številka glade oblika, Kino Svoboda Trbovlje II pa dajejo za lanske leto naslednje slike, vseh predvajanih filmov je bilo 89 (tu niso višeti mladinski filmi in filmi iz kinoteke). Vseh filmskih predstav je bilo 654 in je v letu 1959 gledalo filmov v tem kinu 128.642 ljudi. Če pa pristelemo k temu še mladinske predstave ob nedeljah in filme iz kinoteke, potem se številko obiskovalcev dvigne na nad 140 tisoč ljudi, kar je tudi lep napredek in uspeh proti letu 1958.

Povzet občinskega odbora SZDL. — Pretekli teden je občinski odbor SZDL Trbovlje sklical prvi posvet z novoizvoljenimi predsedniki, tajniki in blagajniki osnovnih organizacij. Podrobno so se pogovorili o vseh političnih in organizacijskih nalogah organizacij SZDL v občini kakor tudi o uvečbi nove enote članstva, o vodenju statističnih in finančnih pokazateljev ipd.

Sklenili so tudi, da bo poseben enodenveni seminar za predsednike in tajnike osnovnih or-

OD SREDE DO SREDE

ROJSTVA

TRBOVLJE: Angela ARNEŠEK, Trbovlje, hčerko; Elizabeta MEDVEDIČ, Trbovlje, sin; Stanislava PALČIČ, Zagorje, sin; Leopoldina JESIŠ, Zagorje, sin; Zoja ZUPANEK, Hrastnik, sin; Franciska PAVLIN, Zagorje-Rūče, sin; Ivana TURNEŠEK, Trbovlje, hčerko; Vera KMETIČ, Širje, hčerko; Marija GLAVIČ, Trbovlje, hčerko; Marija GRAHEK, Hrastnik, sin; Antonija URBANČIČ, Trbovlje, sin; Ana TRATAR, Zagorje, sin; Marijeta ROZMAN, Vrhovno, sin; Marija VOLAJ, Trbovlje, sin; Antonija MEDVEŠEK, Trbovlje, sin; Angela MALL, Zagorje, hčerko; Antonija URBANČIČ, Zagorje, sin; Sonja JEKE, Hrastnik-Marno, hčerko; Milena KNEŽ, Zagorje-Semnik, hčerko; Alojzija BAS, Zagorje-Krbulje, sin; Ana ZURGA, Zagorje, sin; Milena VRAN, Hrastnik-Obreze, sin; Ivan-Marija MALOVRN, Trbovlje, sin; Franciska FLORJANC, Podgorica, hčerko; Franciska GRAB-NAR, Zagorje, sin; Anica MARKOVŠEK, Zabukovlje, hčerko; Ana BRATUŠA, Sevnica-Radica, sin; Joza SLANŠEK, Zagorje, sin.

BREŽICE: Antonija KUHAJ, Videm-Krško, hčerko; Marija NOVAK, Zdole 8, sin; Franciska GRILČ, Canje 6, sin; Stjepan ŠTRITOF, Vuhitovec, hčerko; Joza ZUNEC, Ljubljana, hčerko; Miroslava ZIVIC, Ravne 3, sinova (dvojčka); Neža GUCEK, Loče 10, hčerko; Terezija POLOVIČ, Veliki Ogrzeč 14, hčerko; Ivanka PEZAN, Čurnovo 35, sin; Marija GRAMČ, Čedno 5, hčerko; Mičica HORVAT, Marija Gorica 16, hčerko; Marija SMRDEL, Stara vas 53, sin; Slavica KOLAR, Klanjec, hčerko; Stjepan KOBALI, Letovčan Novodvorski, sin; Jozica KENE, Podgorje 21, sin; Marija POLAK, Orešje 53, hčerko.

POROKE

TRBOVLJE: PETER DORNIK, Zadar, Trbovlje in ELIZABETA ŽUCKO, Kurirka iz TRBOVLJE.

PIONIRSKI KOTIČEK

REŠITEV NAGRADNE UGANKE IZ 1. ŠTEVILKE

Pravilna rešitev naše nagradne uganke iz novejše številke Zasavskega tednika se glasi: ČESNJA. Zreb je tokrat prisodil nagrado za rešitev uganke Lilijani JAPELJ, učenci 2. razreda osnovne šole Trbovlje-Vode, ki naj pride v naše uredništvo po knjižno darilo.

NOV NAGRADNI MAGIČNI KVADRAT ZA PIONIRJE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14
26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
64	63	62	61	60	59	58	57	56	55	54	53
65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76
77	76	75	74	73	72	71	70	69	68	67	66
78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	89	88	87	86	85	84	83	82	81	80	79
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102
103	102	101	100	99	98	97	96	95	94	93	92
104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115
116	115	114	113	112	111	110	109	108	107	106	105
117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128
129	128	127	126	125	124	123	122	121	120	119	118
129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
141	140	139	138	137	136	135	134	133	132	131	130
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152
153	152	151	150	149	148	147	146	145	144	143	142
153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164
165	164	163	162	161	160	159	158	157	156	155	154
165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176
177	176	175	174	173	172	171	170	169	168	167	166
177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188
189	188	187	186	185	184	183	182	181	180	179	178
189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
201	200	199	198	197	196	195	194	193	192	191	200

Rešitev magičnega kvadrata pošljite na uredništvo našega lista čimprej. Za nagrado za rešitev uganke imamo pripravljeno 1 lepo mladinsko knjigo, ki jo bomo podelili po odločitvi žreba. Odgovor nam pošljite na navadni dopisnici, ker si tedaj prihranite 5 din za pošto.

Ko nam boste pisali, ne pozabite navesti razen svojega imena in priimka še razred šole, ki ga obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem mladim bralcem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO

KINO

Kino »Delavski dom« v Trbovljah, 13. in 14. januarja japonski film »Koni fantom«; 15. do 18. jan. francoski barv. v. stav. film »Kocakar«; 19.—21. jan. amer. film »Pustolovščine v Burmi«.

Kino »Svoboda« - Trbovlje II: 13. januarja amer. barv. film »Mož brez zvezde«; 14. januarja amer. film »Poštna kočija«; 15. do 19. jan. ital. barv. cimen. film »Arrividerci Roma«; 20. in 21. jan. franc. film »Otroci Ljubljani«.

Kl. o »SYOBODA-ZASAVJE« TRBOVLJE: 16.—18. januarja švedski film »KRADLJIVEC LJUBEZNI«; 22.—25. januarja ameriški barvni glasbeni film »CAJ ZA DVA«. Predstave: sobota in nedelja ob 17. in 19.15, za mladino v nedelje ob 15. uri.

SODOBNO GOSPODINSTVO ŠT. 11—12/1959

Dvojna novejša številka revije »Sodobno gospodinstvo« je izšla sredi decembra. S to številko je ta revija zaključila šesto leto svojega izhajanja in se je v tem času uvrstila med najbolj razširjene slovenske revije.

Zadnja številka lanskega letnika prinaša v uvodu članek o občinskih centrih za napredek gospodinstva, ki so jih ustanovile že mnoge občine v Sloveniji. Družbene prehrano, ki je postala ena izmed glavnih nalog družbe, obravnava članek tov. Leopolda Kreseta. Bralce bo nadalje zanimal članek o novostih ljubljanskih specialnih trgovin, ki so uvedle posebne naročilnice za svoje blago. Zanimiv je tudi članek o uporabi propant-butan plina v gospodinstvih.

Dalje piše revija o novih nastopih, o ležiških v stanovanju in o razporeditvi okrasnih predmetov v stanovanjskih prostorih. S področja oblačila najdemo v tej številki nekaj o krpah in o zimskem oblačenju ter o nočnem perilu za otroke in odrasle.

V reviji so tudi recepti za potice in druge sladice ter predlogi za nakupovalne listine.

S področja prehrane priobčite revija članek o margarini, o načinu, kako obvarovati sir pred pokvarjenjem, prav tako zanimiv pri-spevek o bananah.

Treba, ki rade v prostem času pleto ali kvazajo, bodo tudi v tej številki našle nekaj navodil, ravno tako tiste, ki imajo vrtove.

Revija »Sodobno gospodinstvo« je tudi mesečnik. Izdaja je Centralni zavod za napredek gospodinstva v Ljubljani, Miklošičeva 4-II.

Josip Jurčič

ROKOVNACI

Žilje: M. Balista

Šar, gospodinja iz Trbovelj, stara 43 let.

BREŽICE: Jože ZALOKAR, oseb. upokojenec iz Biance 58, star 63 let.

MALI OGLASI

Sprejem na hrano in stanovanje kmečkoga dekleta ali fanta proti uslugi. Lahko takoj. — Pod »Tri četrti ure iz Trbovelj«. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem za uspešno operacijo, trud in skrb dr. Virgilia Krasničnik, dr. Kržičnik, dr. Krasničnik, dr. Geršmaku, dr. Pešču, sestri Mariji in strežnicam, ki so jo imeli pri najhiti hčerki Hermini Lansnik roj. Umek.

Prisrčna hvala!

Hvalačnik stariš.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00. »Nas jedilnik« vsak delavnik ob 6.40. »Kmetijske novice« vsak delavnik ob 12.15. Oddaja »Nas poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob torkih, četrtkih in sobotah ob 14.35, ob nedeljah ob 12.00 in 14.15. Oddaja »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) vsak delavnik od 5.00 do 7.00.

SREDA, 13. januarja

8.05 Mladi talenti Srednje glasbene šole pred mikrofonom: 9.13 Od

ČETREK, 14. januarja

8.05 Johann Strauss: Noč v Benetkah; 8.40 Poje zbor JNA iz Beogradu; 11.00 S popevkami na pot; 11.30 Oddaja za cibabane; 12.00 Štirje fantje spet igrajo; 12.30 Venček narodnih in domačih; 14.35 Zabavna melodije izva ansambel Mojmiri Septet; 15.40 S knjižnega trga; 17.10 Pukec veli, da se ženi bu...; 18.00 Turistična oddaja; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 15. januarja

8.05 Svet v orkestralnih barvah; 8.10 Flisni zvoki iz Latinske Amerike; 10.35 Kaleidoskop za zabavo; 11.30 Družina in dom; 11.45 Poje zbor Slovenske filharmonije p. v. Rada Simoniti; 12.25 Parada orgel - Branka Kralja in kvartet Blumauer; 12.45 Dalmatinske narodne; 13.55 Trio Augusta Stankar; 14.25 Radijska šola za nizjo stopnjo - ALENKA PISMA; 15.40 Iz svetovne književnosti Eljama Kiseki; 16.45 Znamenitosti iz zdravja; 18.15 Veselo na pot s popevkami; 20.00 Sto taktov z zabavnim orkestrom Radio-televizije Ljubljana; 20.15 Tedenski znanjopolitični pregled.

SOBOTA, 16. januarja

8.05 Iz arhiva zabavne glasbe; 10.10 Zabavna ruleta; 11.30 Pionirski tednik; 12.00 Ciganski zvoki; 12.25 Domači napeti izpod zelenega Pohorja; 12.45 Narodne poje Slovenski oktet; 14.10 Trio Tominy Dorsey; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Na platnu smo videli; 16.45 Smučarjem v razvedrilo; 17.35 S popevkami od Londona do Beograda; 18.00 Jezikovni pogovori; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 21.00 Melodije za prijeten konec tedna.

NEDELJA, 17. januarja

7.35 Popevke za nedeljsko jutro; 8.00 Mladinska radijska igra: Draga Zalaznik - Štirje na dopustu; 8.50 Z glasbo v novi teden; 10.00

OBRTNO PODJETJE »METALIJA« TRBOVLJE

AKTIVA		PASIVA	
Zap. št.	Postavka	Znesek (v 000 din)	Zap. št.
Na dan 31. decembra 1958			
1.	Osnovna in izločena sredstva	17.902	1.
2.	Investicije v teku	327	2.
A. Obratna sredstva			
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	16.957	3.
4.	Skupna obratna sredstva		4.
B. Sredstva v obračunu in druga aktiva			
5.	Kupci in druge terjatve	440	5.
6.	Druga aktiva	15.900	6.
Skupaj:		51.576	Skupaj:
Vodja računovodstva: Preszljko Ignac		Preds. upravnega odbora: Lesjak Jože	Direktor: Zalaznik Janez

Se pomnite, tovariši... - Martin Slabe; Požig na Špehovem; 10.30 Našo bratko zamelo je... (pesmi iz teških dni); 10.45 Nekaj novega, nekaj starega in nekaj za razpoloženje; 11.30 Nedeljska reportaža - Mitja Kretz; Drobne skrbi; 12.30 Za nabo vas; 13.45 Lahke koncerte za počitnice; 15.00 Humoreska tega tedna - Arkadij Averčenko; Sobo iščejo; 16.20 Pihalne godbe naših »Svobod«; 18.20 Mehiški in paravajski napavi; Los Caribos in Los Paraguay; 18.40 Kvintet bratov Avennik; 20.05 Izberite melodije tedna.

PONEDELJEK, 18. januarja

8.05 Mladi talenti Srednje glasbene šole Suhodolnik-Zalokarjevi; 8.40 Zenski zbor »Svoboda« Laško p. v. Julija Gorica; 10.10 Izbrali smo za vas; 11.00 Hitri prsti; 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; Predzborni ni pogum; 12.00 Havaljski zvoki; 12.25 Narodna v pisanem zaporedju; 12.45 Zvočni izpod Šar planine; 13.30 Zvočna panorama; 14.25 Radijska šola za višjo stopnjo; Iščejo lastnika; 17.10 Srečno vožnja (Sofierjem na pot); 18.15 Poje Komorni zbor iz Celjske p. v. Ega Kuneja; 20.00 Za vse ljubitelje zabavnih zvokov.

TOREK, 19. januarja

8.05 Skladbe iz albuma popularnih melodij; 10.10 Izberite melodije tedna; 11.30 Oddaja za otroške; 12.25 Pet popevk za pet pevcev; 12.40 Trio Maksi Kovačiča; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.00 Mozak popevk in ritmov; 17.10 Razgovor z volivci; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.45 Razgovor o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Zagrebški pevski zbor »Joza Vlahovič« p. v. Emilia Cossetta izvaja spored umetnih in ljudskih pesmi.

PRETEKLO NEDELJO SO BILE ODIGRANE V TELOVALNICI V ZGORNJI SIŠKI IN LJUBLJANI PRVE TEKME LETOŠNJE ZIMSKE LIGE. TO TEKMOVANJE BO GOTOVO ZELO KORISTNO ZA NASTOJAJE, SAJ TAKO V KVALITETI KOT V ŠTEVILNI UDELEŽBI PREKASA LANSKOLETNE PRIPRAVE ZA POMLADNSKI START. NAJMOBNEJŠA JE SEVEDA GLAVNA LIGA, KJER BO DO IMELI GLASNO BESODO DRŽAVNI PRVAKI OLYMPIE IZ LJUBLJANE, NADALJE LJUBLJANA IN MORDA TUDI SLOVAN. OSTALI KONKURENTI PA BODO V TEKMOVANJU S TAKIMI »RUTINARJI« GOTOVO DOSTI PRIDOBILI. RUDARJEVO MOŠTVO TEKTRAT SE NI NASTOJLO, KER SO NASTALE NEKE NEJASNOSTI PRI PRIGLAŠANJU, TODA ZVEDELI SMO, DA SE BODO FANTJE MORDA ŽE PRIBOJNE KOLIKVJUČI V TO TEKMOVANJE, TAKO DA TRENUTNO RUDARJEVE BARVE ZASTOPIJA SAMO PIONIRSKA IN ŽENSKA GLAVNA EKIPA.

Zenska ekipa, v kateri nastopajo skoro same mladinke, je igrala dve tekmi in ostala brez točke. Oba poraza lahko pripisemo na račun rutiniranih nasprotnic Olympie in Slovana, kjer je bila mlada in neizkušena ženska Rudarjeva petorka skoro brez moči. Kljub temu pa so se v igri krepko uprle, le da njihovi meti niso našli poti v koš. Rezultati:

Olympia : Rudar 53:15 (24:8)

Slovan : Rudar 42:13 (23:5)

VELIK USPEH PIONIRJEV

Pionirska ekipa je v prvem kolu natečala na najmočnejšega nasprotnika — moštvo Olympie I, ki ga trenira znani košarkar Fugina — in povsem zaslužen zmaga z rezultatom 41:28 (16:14). Tekma je bila res lepa in zanimiva zlasti v prvem polcasu, kjer so gostje s požrtvovalnostjo pridobili malenkostno prednost. V drugem delu pa so bili precej boljši in zanesljivo pri metih in tako prepričljivo zmagali. Ta lep uspeh je plod njihove velike prizadevanosti in sistematičnega dela na treningih in upamo, da bodo tako tudi nadaljevali. Za Rudarja so nastopili: Tomšič 7, Hren, Kink, Bola 4, Vengust, Klenovec 6, Klančičar, Simonič 9, Perpar 15, Maleš. Pri Olympiji pa sta bila najboljša Pajk (8) in Skalevič (7).

REPUBLIKA KEGLJAŠKA LIGA

Rudarju je uspelo

V republiški kegljaški ligi bo letos tekmovalo 20 moštev iz Slovenije. — Iz ljubljanskega okraja so se uvrstili v to ligo: Ljubljana, Rakek, Gradis, Rudar, Domžale in Zvezda. Za vstop v to ligo je bilo v Ljubljani v okrajnem merilu izbrano tekmovalje, na katerem je Rudar iz Trbovelj zasedel četrto mesto.

Vratni red v okrajnem merilu je naslednji: Ljubljana 13.048,

REZERUIRANO ZA ŠPORT

REDNI LETNI OBČNI ZBOR ŠAHOVSKE SEKCIJE ŠD RUDARJA V TRBOVLJAH

Uspehi šahistov

V četrtek, 7. januarja, je imela šahovska sekcija ŠD Rudarja v Trbovljah svoj redni letni občni zbor. Udeležilo se ga je 40 šahistov ŠD Rudarja. Vse prisotne je pozdravil načelnik sekcije tovariš Hinko Jazbec st., med njimi tovariša Lojzeta Stierija, člana upravnega odbora ŠD Rudarja.

Iz načelnikovega poročila povzemamo, da je bilo delovanje šahovske sekcije nekoliko slabše kot predhodno leto. Vzrok je iskati v tem, da okrajna šahovska zveza v Ljubljani ni pridelala nobenih prvenstvenih tekem in ni sodelovala s trboveljsko sekcijo. Upati je, da bodo v bližnjem poslovnem letu nastopili boljši medsebojni odnosi.

V pretekli sezoni je imela šahovska sekcija ŠD Rudarja 45 večkratnega državnega prvaka velemojstra Gligoriča in mu v simultanki nudil odličan odpor (26:10 za velemojstra).

Lep uspeh so nadalje dosegli mladinke na okrajnem šahovskem prvenstvu, kjer je bila Sribarjeva prva in druga, Rugele tretja, Breznikarjeva pa peta. Med starejšimi mladinci je bil na okrajnem šahovskem prvenstvu Hinko Jazbec mlajši prvi, Borštnik pa je delil četrto do šesto mesto. Na brztornirjih je bil Hinko Jazbec mlajši sedemkrat prvi, Mirko Sribar je bil zmagovalec štirikrat, Hinko Jazbec starejši, Skrbec in Frece pa dvakrat, inž. Drobež in Oprešnik pa po enkrat. Največkrat je nastopil za Rudarja Skrbec, in to 35-krat.

Tudi članarino so šahisti v redu plačevali. Po poročilih je bil izvoljen nov odbor. Načelnik je postal spet Hinko Jazbec starejši, njegov namestnik VIII Rugele, tajnik Ivo Zupančič, statistik Hinko Jazbec mlajši, blagajnik Robert Frece, tehnični vodja pa inž. Jože Drobež. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Skrbec in Tausič ter referenta za ženski oziroma mladinski šah Ljubo Sribar in Ciril Novak.

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje naslednja delovna mesta:

1. tri delovna mesta za uslužbence I. vrste — pravna fakulteta;
2. dve delovni mesti za uslužbence II. vrste;
3. tri delovna mesta za uslužbence III. vrste;
4. dve delovni mesti za uslužbence z nepopolno srednjo šolo — administrativna šola.

Pogoji: zaželen je nekajletna praksa v upravni službi za uslužbence pod 1, 2, in 3. Za uslužbence pod 4. je zaželen vsaj dveletna praksa v pisarniški službi.

Za delovna mesta uslužbencev I. vrste so samska stanovanja preskrbljena, družinska stanovanja pa bodo vseljiva v septembru 1960.

RAZPIS

Pravilno kolkovane ponudbe z opisom strokovne prakse in življenjepisom pošljite na Okrajni zavod za socialno zavarovanje, Novo mesto, najpozneje do 25. januarja 1960.

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje naslednje štípendije:

1. štiri štípendije za pravno fakulteto;
2. eno štípendijo za šolo za socialne delavce;
3. tri štípendije za ekonomsko srednjo šolo;
4. dve štípendiji za administrativno šolo.

Pogoji: pri izbiri štípendistov imajo prednost slušatelji višjih letnikov oziroma dijaki višjih razredov.

Prošnje za štípendije naslovite na Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu, najpozneje do 25. januarja 1960.

Komisija za razpis mest direktorjev pri Oblo Trbovlje RAZPISUJE

MESTO DIREKT

Nov bencinski motor izdelujejo

Konec novembra lanskega leta je znani nemški firmi NSU v Neckarsulmu uspelo izdelati prototip novega bencinskega motorja, ki bo po vsej verjetnosti že v kratkem času povzročil popolno revolucijo v konstruiranju bencinskih motorjev.

Sedanjo vrsto bencinskega motorja je izumil, kot znano Nicolas August, Otko leta 1875. Ta motor sestoji iz cilindra in bata, ki se premika v cilindru v podolžni smeri iz ene skrajne lege v drugo ter preko ojnice in ročice spreminja premočno gibanje v krožno gibanje. Tudi Dieselov motor, ki se je pojavil leta 1897, ni bistvene spreminjal načina delovanja bencinskega motorja.

Dosegel pa je ta motor boljši izkoristek motorja, ker se ga kurni namesto z bencinom s plinskim oljem, ki je dosti cenejšo od bencina. V enem kot drugem motorju pa se izkoristi le 25 do 30 odstotkov toplote, ki jo daje pogonsko gorivo. Zato so se konstruktorji bencinskih motorjev dolgo vrsto let ubadali z vprašanjem, kako bi dosegli boljši termični izkoristek sedanega bencinskega motorja.

Kaže, da je to uspelo šele inženirju Feliks Wanklu, tehničnemu uslužbencu firme NSU, ki je prišel na zares genialno idejo, po kateri se način delovanja bata v cilindru bistveno spremeni. Bat v cilindru se ne bo več premikal sem in tja, ampak se bo ekscentrično vrtil okrog svoje osi. Bat ima čisto novo obliko, to je — enakostrižni trikotnik, — pri katerem so stranice nadomeščene s krožnimi lokali. Tudi cilindri nima krožnega profila, ampak ima čisto poseben profil, ki je izdelan tako, da se vsi trije ogli bata pri kroženju vedno dotikajo sten cilindra. Na ta način imamo med batom in steno cilindra stalno tri prostore, ki se izmenoma večajo od minimalne do maksimalne prostornine. Po Wanklovem motorju so obdržani v ostalem val dosedanjih principih štiristeknega bencinskega motorja.

Iz priložene skice je razviden prerez vsakega od sedemih na njem prikazane posamezne faze njegovega delovanja. Na sliki pomenijo prostori 1, 2, 3 in 4 faze veevanja plinske mešanice, 5, 6 in 7 faze kompresije in vžiga, 8, 9 in 10 faze zgorovanja (delovna faza) ter 11, 12 prvo fazo izpuha. Wanklov motor danes še ni toliko popoln in dovršen, da bi šel v serijsko proizvodnjo. Firma NSU še vedno proučuje razne podrobnosti, zlasti pri iskanju ustreznega materiala. Pri tem delu ji pomaga ameriška firma Curtiss-Wright Corporation s tem, da bosta obe firmi skupno delali pri razvijanju zela zela motorja.

Pri tem delu sta si obe tovarni razdelili delo tako, da bo ameriška firma proučevala izdelovanje večjih motorjev te vrste, nemška firma pa izdelovanje manjših motorjev.

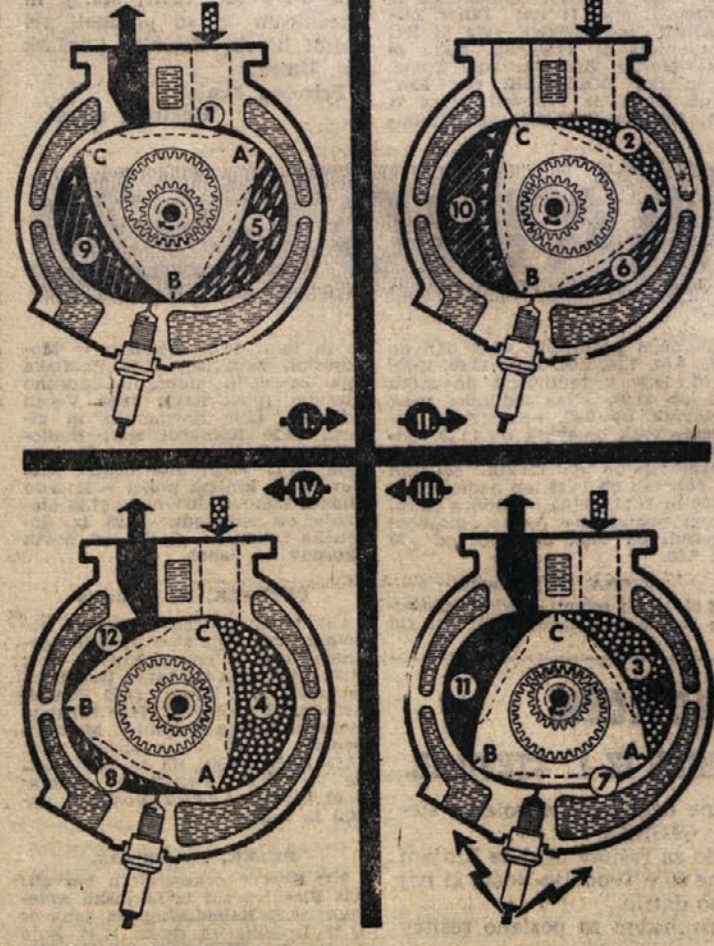
Prednosti novega motorja so zelo številne in jih do danes še ni mogoče do potankosti ugotoviti. Število obratov doseže Wanklov motor do 17 tisoč na minuto, medtem ko jih sedanji motor doseže samo 5 t.

Čim več ima namreč motor obratov, tem bolj se giblje vozilo in doseže tudi večjo stopnjo. Z novim motorjem se bodo zelo znižale razne tako imenovane mrtve teže, ki jih je treba poganjati pri sedanjem motorju. Poskusni motor za 29 konjskih moči tehtal na primer samo 11 kg in je za osemkrat lažji od sedanega motorja z enako zmogljivostjo. Motor je neobčutljiv za udarce, ki izvirajo iz goriva. Regulacija obratov je zelo elastična in motor

ne povzroča veliko vibracij. Za pogon Wanklovskega motorja niso potrebni visokotlačni bencini, ker se kot gorivo uporabljajo lahko manj vredna goriva od navadnega bencina do plinskega olja.

Novi Wanklov motor zavzema po načinu delovanja nekako vmesno mesto med klasičnim batnim bencinskim motorjem in plinsko turbino. Vsekakor vlada povsod v svetu nestrpnost pričakovanju, kdaj se bo novi tip bencinskega motorja pojavil v avtomobilih.

Inž. S. P.

PRISTALI SO MED STREHAMI

Prebivalcem francoskega mesta Daules se je nudila te dni redka priložnost, ki se ne primeri vsak dan. Opazovali so namreč čudne goste, ki so jim padli z neba. Sredi dneva se je prikazal nad strehami balon. Iz košare pod njim so vplili ljudje na pomoč. Balon je plaval tik nad mestnimi strehami, košara pa se je zaletavala v dimnike in se nposled zataknila med dve strehi. Potem se je spustila malo navzdol in ljudje v njej so viseli med nebom in zemljo, ne da bi si mogli kaj pomagati. Na zemljo so jih spravili gasilci. Čudni potniki so povedali, da so nameravali leteti v popolnoma drugo smer, veter jih je pa zanesel nad mesto. V košari so bili Anglež, Švicar in njegova hčerka.

SODNIKA NI NIČ STALO

Danski gospodinjci so prinesel poštar stokrat večjo vsoto, kot pa jo je bil poslal mož. Pri telegrafskem sprejemu se je namreč prikradla napaka. Kasnejši spor med gospodinjjo in pošto je prišel pred sodišče v Kjoebenhavnu. Sodnik se je odločil za gospodinjjo, tako da ji ne bo treba vrniti denarja. Svoj sklep je pojasnil tako, da gospodinjja ne more trpeti posledic, ki jih je zakrivila pošta. Mož ji je telefoniral od nekod s podeželja, da »ji pošilja nekaj denarja«. Poštar pa ji je izplačal 1515 kron namesto 15. Gospodinjja je trdila na sodišču, da je denar porabila in da ga za povračilo pošti nima kje vzeti.

Namesto prizadete noge so mu operirali zdravo

Rudar, ki se mu je to pripetilo v Bochumu, ni pustil, da bi mu v isti kliniki po tej pomoči operirali še nogo, ki bi mu jo bili pravzaprav morali operirati.

Je odločno odklonil, da bi se pustil operirati v tej kliniki, kjer so mu brez potrebe razmrovarili zdravo nogo.

Rudar Ferdinand Masolle iz Bochuma je zjutraj, ko se je prebudil v operacijski sobi klinike, kjer je bil operiran, doživel kaj malo prijetno presenečenje. Prišel je na operacijo, da bi mu iz desne noge pobrali več drobecv topovskega izstrelka, ki mu tičijo v nogi še od vojne. Toda čudno je pogledal, ko se je prebudil in videl, da je vsa obvezana — leva noga.

Ferdinand Masolle je zahteval razgovor z operaterjem. Ta mu je povedal, da je prišlo do napake pri pripravljanju pacienta za operacijo. Kirurg je opazil napako šele tedaj, ko je nogo razrezal, pa nikjer ni našel drobecv izstrelka. Desna noga je takó seveda še vedno potrebna operacije, toda rudar

- NAROČNIKI ZASAVSKEGA
- TEDNIKA IMAJO PRI
- MALIH OGLASIH
- OSMRTNICA IN ZAHVA
- LAH 50-ODSTOTNI POPUST

Elektronski možgani govore za sedaj še samo o vremenu

Dr. E. S. Berkeley je izjavil, da je elektronskim možganom, ki so jih izdelali na vseučilišču v Torontu, uspelo »vzdržati pogovor o vremenu« z upravljavcem zapletene naprave. Napravi je celo uspelo ujeti upravljavca na laž in ga spraviti v protislovje s samim seboj. Za to je bilo dovolj, da so elektronski možgani »znali« le 300 angleških besed, ki so jih njihovi konstruktorji posredovali njih »spominskemu sistemu».

Pogovor je bil sledeč:

Upravljavca: »Vam je prijala nevihta danes popoldne?«

Možgani: »Niti ne toliko. Imam raje lepo vreme.«

Upravljavca: »Ko je vroče, se moramo okopati vsaj enkrat na dan.«

Možgani: »Seveda, sem šel ven in bilo je neznošno vroče.«

Upravljavca: »O božiču bo bolj hladno.«

Možgani: »Boli hladno? Seveda, v decembru po navadi ledi.«

Upravljavca: »Danes je jasno vreme. Bo to trajalo?«

Možgani: »Prosim, nobena laž. Pustimo laži trgovskim potnikom. Kako naj bo jasno in hkrati naj dežuje, kot ste prej rekli?«

Dr. Berkeley je o tem izjavil, da bodo podobne naprave čez deset let razpravljale o politični problematiki.

ANA MAGNA IN GIULIETTA MASSINA V FILMU »PEKEL V MESTU«

Letos prva raketa na Mars in morda tudi na Venero

Izjave sovjetskega astronoma Kukurkina — Važna znanstvena odkritja z ameriškim satelitom.

Sovjetski astronom Boris Kukurkin, je izjavil, da je mnenja, da bodo leta 1960 doseženi novi važni rezultati v zavejanju vesoljskega prostora. Dodal je, da je težko dopovedati, ali bo mogoče poslati prihodnje leto prvo raketo na Mars ali na Venero. Ugotovil pa je, da bo prihodnjega oktobra razdalja med Zemljo in

Marsom najkrajša v večjem številu prihodnjih let.

Kukurkin je eden najuglednejših sovjetskih astronomov. Dopisnik agencije Tass ga je zaprosil, naj komentira sovjetske znanstvene uspehe v letu 1959 in možnosti za leto 1960. Znanstvenik je poudaril, da sovjetski astronomi sedaj z zanimanjem proučujejo Luno, in je dejal: »So vznokli, zaradi katerih se lahko domneva, da je Luna istega izvora kakor Zemlja. Da pa se ta domneva lahko potrdi, je potrebno poznati notranji ustroj Lune in potekanje procesov v njeni notranjosti. To se lahko doseže samo z instrumenti, ki bodo postavljeni na Luno, in z medplanetnim satelitom, ki bi redno letel blizu njenega površja. Kukurkin je dejal, da bo pristonek prve avtomatske postaje na Luni pomenil velik korak naprej, ni pa dal drugih poglobil.

Izjavil je zatem: »Ostanemo prepričani zagovorniki mednarodnega sodelovanja v raziskovanju vesolja in imamo velike upe v konferenco za proučevanje vesolja, ki bo letos pod okriljem Združenih narodov.

V zvezi z letom 1959 je sovjetski znanstvenik izjavil, da

bo leto šlo v zgodovino kot leto vesoljskih raket, ki so premagale zemeljsko privlačno silo.

Znanstvenik Mihail Somov, član mednarodnega odbora za antarktična raziskovanja je v zvezi z rezultati v letu 1959 poudaril »izredno znanstveno in praktično zanimanje za znanstvene ugotovitve med sovjetsko odpravo na Južni tečaj, zlasti kar se tiče merjenja debeline antarktičnega ledu«.

Skupina ameriških znanstvenikov, ki je sodelovala pri izstrelitvi »Explorera VII«, je na tiskovni konferenci sporočila, da je ta satelit omogočil važna znanstvena odkritja, predvsem pa glede žarčenja v veliki višini in glede nevarnosti, ki ga to žarčenje lahko ima na prihodnje vesoljske potnike.

V poročilu, ki ga je predložil ameriški družbi za fiziko pravi dr. Sonnet, da so s pomočjo ameriških satelotov ugotovili, da je v višini 12.000 km od Zemlje masa elektrificirane plina, ki razvija tok približno milijona amperov. Sonnet dodaja, da bi lahko govorili o obroču, ki obdaja Zemljo, kakor obroč okoli Saturna. Zdi se, da je masa plina debela 1300 km.

CENA ATOMSKE ENERGIJE

V ZDA je cena za kilovatno uro atomske energije za 50% višja od dosedanjih cen za električno energijo. Ta velika razlika pa se bo hitreje zmanjšala po 1. 1965, ko bodo dograjene veliki reaktorji za več kot 300 MW.

GARY COOPER JE V FILMU »ULICA FREDERICK ST. 10« ODIGRAL VLOGO POSTARANEGA ODVETNIKA, KI DOŽIVI GLOBOKO LJUBEZEN DO HČERKINE PRIJATELJICE

LIPICANCA NA OLIMPIADI

Dva lipicanca, predstavnika ene najlepših konjskih pasem na svetu, ki jo gojijo v Lipici pri Sežani, se bosta drugo leto pojavila na olimpiadi v Rimu.

Izbrati konja za olimpijska tekmovalca ni bilo posebno težko. Na posestvu redijo namreč samo najboljša konje, ki so jih nekaj pošiljali v dvorske hleve, a tudi danes jih srečujemo v vseh velikih cirkusih. Leta 1955 pa so začeli v Lipici rediti le tiste konje, ki so opravili zelo stroge izpite. Tako se je število konj zmanjšalo od 220 na 120, se je pa zato kvaliteta zelo dvignila.

Težnja zmanjševanja števila konj, da bi tako izboljšali kvaliteto se je razširila tudi na ostala področja v Sloveniji, kjer redijo konje (Ljutomer, Brežice, Komenda in drugi kraji).

odprite vrata

prinaša pomladno svežino

ROMAN V NADALJEVANJH

Skrivnost dveh bratov

»Ti misliš, da je brez denarja?«

»No, da, nekaj prihrankov že ima. Toda hišo v Chelfordburyju? Vedno sem bil prepričan, da mu je ta okoliš popolnoma nepoznan.«

»Preko celega poletja je preživel svoj nedeljski oddih v hišici ob rečici Ravensrill,« ga je poučila sestra.

»Oh, ribič!« Arthur Gine je tiho zažvižgal predse. »Glej ga, skrivnostneža; pol leta živi v naši neposredni bližini, pa ne pisne besede o tem!«

»In ta ribič ima celo avto!« je prikimala ona. »Dick Alford je ves divji zaradi prodaje zemljišča njemu.«

Odvetnik se je pomilovalno zarežal.

»Ubogi Dick! Poznam ga od te strani. Ko sem mu nekoč predlagal, naj severno ležeča zemljišča razparcelira in jih proda za izgradnjo mestnih vil, mi je skoraj skočil v obraz. Fant slepo veruje v napredek kmetijstva in obžaluje vsaki izgubljeni hektar kmečke zemlje, prav lahko si predstavljam, kako je pihal od jeze, ko je zvedel, da se bo tu za stalno naselil neki mestni človek kot vrtičkar.«

»Prav nič ni pihal, ko sem se od njega poslovila,« je suho pripomnila sestra.

»Kdaj?« je naglo vprašal.

»Danes dopoldne, ko me je spremil do železniške postaje.« Rahla zmedenost se je polastila, ki je ni mogla skriti.

On jo je vprašujoče pogledal. Počasi je vstal in ji položil roke na ramena.

»Dekle!« je začel in jo rahlo stresel. »Izbi si tega fanta iz glave! Res je, da se Harry z njim ne more kosati, toda Dick je in ostane rečna cerkvena miš. Samo od njegovega čednega obraza ne boš mogla živeti.«

»Kaj naj pomeni tvoje govorenje?« se je začudila. »Ali nisem dedinja velikega premoženja?«

Nekaj trenutkov je trajalo, preden je brat našel primeren odgovor. Ko je dal roke z njenih ramen, je rekel lahkonotno:

»Seveda, neumnica! Vendar želim, da si osvojiš mesto v grofiji. Grofica Chelford nekaj velja! Dick Alford je izvrsten dečko, toda poročil revnega človeka...«

»Revnega človeka! Spet poudarjaš to besedo. Kakor bi res šlo za to, da mora biti moj bodoči mož bogati? Tvoja logika je nekam čudna.«

Dolgo in prisrčno se je brat smejal, toda njemu občutljivemu ušesu se njegova veselost ni zdela pristna.

»Ti bi morala postati advokat, Leslie! Res, bela lasulja in talar bi ti imenitno pristajala. Sedaj pa, draga deklica, izgini! Mnogo dela me še čaka.«

Ko je vrata zaprla za seboj, je olajšano vzdihnil, potem pa začel silovito pritiskati na električni gumb na mizi.

»Prosim, pokličite Mr. Gilderja,« je zaukazal pisarju.

12.

Ko je Gilder prejel naročilo, je vedel, zakaj ga želi njegov šef. Čeprav mu ni manjkalo poguma, se je moral le nekako premagati, da je takó odšel k odvetniku.

»Gilder, kaj pomeni nakup farme Red?« ga je Gine vprašal brez ovinkov.

»In zakaj je ne bi smel kupiti?«

»Ničesar nimam proti temu nakupu, le čudno se mi zdi, da niste povedali besedice o tem.«

»To ni prav nič čudnega,« je ugovarjal pisarniški predstojnik. »Vedel sem, da nad moč namero ne boste posebno navdušeni, kajti delodajalci ne vidijo radi, če se njihovi uslužbenci nasele v njihovo bližino. Več mesecev sem živel v neki hišici pri Chelfordburyju in večkrat sem že hotel z vami govoriti o stvari. Toda vsakokrat me je neki instinktivno občutek odvrnil od te namere, namreč o...« 7. svojemu šefu družabno vsiljeval. Če bi me bil vsa ta leta samo enkrat povabil, naj nedeljski oddih preživim pri vas, potem bi vas bil tudi o tem nakupu obvestil. Tako pa sem se čutil bolj v vlogi služabnika, ki ne vprašuje svojega gospodarja za svet, kako in kje naj preživlja svoj prosti čas.«

»In denar?« je spraševal Arthur. »Nisem vedel, da se vam tako dobro godi, Gilder.«

»Čemu naj bi vas obveščal o višini svojega bančnega računa?« je odgovoril Gilder hladno.

Sedaj pa je postal tudi Arthur Gine piker.

»Od svoje plače — to prav rad priznam, da ni kdo ve kako velika — si gotovo niste mogli prihraniti toliko, da bi si kupili farmo in zidali še hišo.«

Namesto odgovora pa je Gilder potegnil iz žepa listnico, na kateri je bilo z zlatimi črkami natisnjeno ime človeka, pri katerem je njegov šef vplačeval svoje največje stave.

»Trebman...?« Odvetnik je namršil čelo. »In kaj ima to ime opraviti z vašim nakupom?«

»Trebman sem jaz!« je mirno odgovoril sobesednik.

Odvetnik ga je strme pogledal: Trebman! Mož, kateremu je plačal tisoče in tisoče funtov!

»Potem je denar, ki ga imenujete svojega, moj?« je čez nekaj časa dejal Arthur Gine težko dihač.

»Vaš denar...? Če Trebman ne bi bil sprejel vaših stav, bi jih kdo drug... Pred petimi leti ste se nekega dne pritožili, da ne morete najti človeka, ki bi velike stave sprejel brzojavno nekaj minut pred začitkom dirk. To mi je dalo misliti, kajti sprevidel sem, da sodite med tiste...«

»Norce,« je hitro vpadel odvetnik.

»Ne, med tiste nesrečne ljudi, ki ne glede na velike izgube ne morejo nehati s stavami. Tako se je tedaj pojavila firma Trebman, ki vas je s prospekti obvestila, da sprejme vsako stavo na brzojavni poklic. Ali veste, koliko ste izgubili zadnjih pet let?«

Smrtnobled od srca je šel odkimal.

»Samo pri Trebmanu trinšestdeset tisoč funtov.«

»Obraz Arthurja Gineja je spreminjal barvo. In vendar je vedel, da se neupravičeno jezi. Dosejel je bil Trebman samo ime na formularju neke brzojavke, naslov neke firme nekje na zahodu Londona, na katerega je pošiljal svoje depеше, ki so mu prinesle smolo. Nikoli se ni brigal, kakšen človek tiči za tem imenom.

Toda ta dvoilitnost, ki jo je izvedel iz Gilderjevega priznanja, namreč da ga je uslužbenec, kateremu je zaupal, vlekkel za nos, mu je bila mučna.

»Pa niste morda vi končno tudi firma Rathburn & Co.?« je vprašal Gine.

Na brezmejno začudenje je Gilder prikimal.

»Ne samo Rathburn & Co., ampak tudi Burton & Smith. Se pravi, da sem istoveten s tremi finančnimi ustanovami, pri katerih ste v zadnjih petih letih izgubili vsako leto trideset tisoč funtov. Ne delajte tako mračnega obraza, Gine! Nimam si kaj očeti: v tistih redkih primerih, kjer ste stavo dobili, sem vam dobiček v redu izplačal. Ko sem začel s tem, sem tvegal vse svoje premoženje, tri tisoč funtov, ki sem jih v dolgih letih s težavo prihranil. Če bi bila sreča naklonjena vam, potem bi bil uničen jaz.«

»Imate popolnoma prav. Seveda... Seveda. To novico moram šele nekako prebiti!«

V neprodinrem Gilderjevem obrazu je hotel Gine priti na čisto z vrednostjo moža, ki ga je doslej štel za komaj nekaj več kot navadnega služabnika. In potem se je spomnil humorja svojega celotnega položaja s tem možem ter se na ves glas zakrohotal.

»Kaj boste sedaj napravili s svojim denarjem, vi Krez?«

»Začel bom živeti na deželi in oženil se bom.«

»Izvrstno!« Iz pripombe Arthurja je bilo čutiti rahlo ironijo. »In kdo bo tista srečna dama?«

»Nameravam se poročiti z miss Leslie Gine.«

Niti mišica se ni premaknila ob teh besedah v Ginejevem obrazu, toda njegove oči so se satansko zablistale, tako da je bilo Gilderja groza. Ali je šel predaleč...? Toda naenkrat se je zgodilo, kot da je padla neka zavesa in Arthurjeva satanska notranjost je izginila za skrivnostnim smehljajem.

»To je zelo zanimivo. Zelo podjetni ste — Gilder! Zal pa imam s svojimi sestri drugačne načrte.«